Príloha č. 3.1 – 4 SIPOO

Metodická príručka k výstavbe a obnove budov

Obsah

Príloha č. 3.1 - 4 1

Popis a cieľ metodickej príručky 3

Definovanie použitých pojmov 4

1. Špecifické požiadavky vyplývajúce z plnenia cieľov v oblasti klímy 5

2. Prehľad investícií spojených s výstavbou alebo obnovou budov v jednotlivých komponentoch 8

3. Špecifikácia opatrení, ktoré prispievajú k cieľom v oblasti klímy (monitorovanie a vykazovanie nákladov) 10

4. Overovanie požiadavky – príspevok ku klimatickým cieľom (025ter, 025bis a 026bis) 13

5. Povinné požiadavky 17

Príloha 1. Usmernenie k špecifickým požiadavkám v kapitole 5 21

Príloha 2. Metodická príručka k nakladaniu so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií 23

Popis a cieľ metodickej príručky

Cieľom metodickej príručky je definovať a sprehľadniť záväzné požiadavky pre investície spojené s výstavbou alebo obnovou budov v Pláne obnovy a poskytnúť usmernenia, ktoré popisujú akým spôsobom je nutné alebo možné požiadavky plniť. Metodická príručka obsahuje prehľad informácií a usmernení potrebných k plneniu požiadaviek v zmysle nariadenia o mechanizme, vykonávacieho rozhodnutia Rady a požiadaviek definovaných v Pláne obnovy.

Metodická príručka sa zameriava na:

- definovanie, usmernenie a spôsob verifikácie plnenia špecifických požiadaviek vyplývajúcich z plnenia cieľov v oblasti klímy na základe metodiky sledovania klímy stanovenej v prílohe VI nariadenia o mechanizme pre investície spojené s výstavbou alebo obnovou budov v Pláne obnovy,
- sumarizáciu investícií spojených z obnovou alebo výstavbou budov v Pláne obnovy,
- usmernia k monitorovaniu a vykazovaniu sumy pridelených prostriedkov v daných investíciách na základe metodiky sledovania klímy stanovenej v prílohe VI nariadenia o mechanizme,
- definovania záväzných požiadaviek v zmysle plnenia požiadaviek nariadenia o mechanizme,
- definovania a usmernenie záväzných požiadaviek zásady „výrazne nenarušiť“ v zmysle článku 5 ods. 2 nariadenia o mechanizme pre investície spojené s výstavbou alebo obnovou budov v Pláne obnovy.

Metodickú príručka je určená predovšetkým pre vykonávateľov v zmysle § 5 zákona o mechanizme.

Definovanie použitých pojmov

Energetická hospodárnosť budovy je v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 555/2005 Z. z. množstvo energie potrebnej na splnenie všetkých energetických potrieb súvisiacich s normalizovaným užívaním budovy, najmä množstvo energie potrebnej na vykurovanie a prípravu teplej vody, na chladenie a vetranie a na osvetlenie. Energetická hospodárnosť budovy sa určuje výpočtom alebo výpočtom s použitím nameranej spotreby energie a vyjadruje sa v číselných ukazovateľoch potreby energie v budove a primárnej energie.

Primárna energia je v zmysle § 2 ods. 1 vyhlášky č. 364/2012 Z. z. globálnym ukazovateľom minimálnej energetickej hospodárnosti budovy, ktorá sa určí z množstva dodanej energie do technického systému budovy cez systémovú hranicu podľa jednotlivých miest spotreby v budove a energetických nosičov upraveného konverzným faktorom primárnej energie.

Významná obnova budovy je v zmysle § 2 ods. 7 zákona č. 555/2005 Z. z. definovaná ako stavebné úpravy existujúcej budovy, ktorými sa vykonáva zásah do jej obalovej konštrukcie v rozsahu viac ako 25 % jej plochy, najmä zateplením obvodového plášťa a strešného plášťa a výmenou pôvodných otvorových výplní.

Významná obnova technického zariadenia budovy je v zmysle § 2 ods. 9 zákona č. 555/2005 Z. z. definovaná obnova technického systému budovy, ktorej investičné náklady sú vyššie ako 50 % investičných nákladov na obstaranie nového porovnateľného technického zariadenia budovy.

Hĺbková obnova budovy je v zmysle § 2 ods. 8 zákona č. 555/2005 Z. z. definovaná ako významná obnova budovy a významná obnova technického zariadenia budovy, ktorou sa dosiahne zatriedenie budovy do energetickej triedy požadovanej pre kategóriu budovy, pri ktorej sa zohľadní ekonomický životný cyklus jednotlivých prvkov budovy.

Hĺbková obnova budovy je v zmysle Nariadenia a Odporúčania Komisie o obnove budov (EÚ) 2019/786 definovaná ako obnova budovy, ktorou sa dosiahne viac ako 60% úspora primárnej energie.

Stredná hĺbková obnova budovy je v zmysle Nariadenia a Odporúčania Komisie o obnove budov (EÚ) 2019/786 definovaná ako obnova budovy, ktorou sa dosiahne viac ako 30% úspora primárnej energie ale menej ako 60% úspora primárnej energie.

Komplexná obnova budovy je pre účely plnenia požiadavky 1.3.2 v kapitole č. 5 definovaná prostredníctvom minimálnych požiadaviek hodnôt energetických ukazovateľov, ktoré ovplyvňujú tepelno-technické vlastnosti tepelnej obálky budov. Presné znenie usmernenia sa nachádza v Prílohe 1 tohto dokumentu.

1. Špecifické požiadavky vyplývajúce z plnenia cieľov v oblasti klímy

Plán obnovy obsahuje opatrenia, ktoré účinne prispievajú k zelenej transformácii vrátane biodiverzity alebo k riešeniu výziev, ktoré z nej vyplývajú, a predstavujú sumu, ktorá sa rovná najmenej 37 % celkových pridelených prostriedkov Plánu obnovy na základe metodiky sledovania klímy stanovenej v prílohe VI nariadenia o mechanizme. Metodika spočíva v priradení opatrenia v Pláne obnovy k intervenčnej oblasti, ktorá odráža rozsah, v akom toto opatrenie prispieva k plneniu cieľov v oblasti klímy, a pri vybraných oblastiach definuje špecifické požiadavky na základe ktorých je možné dané opatrenie k intervenčnej oblasti priradiť.

Intervenčné oblasti týkajúce sa investícií do výstavby a obnovy budov sú nasledovné:

- **Intervenčná oblasť 025 -** Obnova existujúcich obytných budov s cieľom zabezpečiť energetickú efektívnosť, demonštračné projekty a podporné opatrenia
- **Intervenčná oblasť 025bis** - Obnova existujúcich obytných budov s cieľom zabezpečiť energetickú efektívnosť, demonštračné projekty a podporné opatrenia v súlade s kritériami energetickej efektívnosti[1]
- **Intervenčná oblasť 025ter -** Výstavba nových energeticky úsporných budov[2]
- **Intervenčná oblasť 026 -** Obnova zameraná na energetickú efektívnosť alebo opatrenia zamerané na energetickú efektívnosť verejnej infraštruktúry, demonštračné projekty a podporné opatrenia
- **Intervenčná oblasť 026bis -** Obnova zameraná na energetickú efektívnosť alebo opatrenia zamerané na energetickú efektívnosť verejnej infraštruktúry, demonštračné projekty a podporné opatrenia v súlade s kritériami energetickej efektívnosti[3]

[1] Ak je cieľom opatrenia v priemere dosiahnuť aspoň strednú hĺbkovú obnovu, ako sa vymedzuje v odporúčaní Komisie o obnove budov (EÚ) 2019/786. Obnova budov má zahŕňať aj infraštruktúru v zmysle intervenčných polí 85 až 92.
[2] Ak sa cieľ opatrení týka výstavby nových budov s primárnou spotrebou energie, ktorá je aspoň o 20 % nižšia ako požiadavka pre budovy s takmer nulovou spotrebou energie (budova s takmer nulovou spotrebou energie, vnútroštátne smernice). Výstavba nových energeticky úsporných budov má zahŕňať aj infraštruktúru v zmysle intervenčných polí 85 až 92.
[3] Ak je cieľom opatrenia a) dosiahnuť v priemere aspoň strednú hĺbkovú obnovu, ako sa vymedzuje v odporúčaní Komisie o obnove budov (EÚ) 2019/786, alebo b) dosiahnuť v priemere aspoň 30 % zníženie priamych a nepriamych emisií skleníkových plynov v porovnaní s emisiami ex ante. Obnova budov má zahŕňať aj infraštruktúru v zmysle intervenčných polí 85 až 92.

Box 1 – Vysvetlenie požiadaviek intervenčných oblastí 025bis a 026bis

Pokiaľ ide o obnovy budov spadajúcich pod intervenčnú oblasť 025bis a 026bis je nutné:

a) dosiahnuť v priemere aspoň strednú obnovu, tak ako sa vymedzuje v odporúčaní Komisie o obnove budov (EÚ) 2019/786, alebo

b) dosiahnuť v priemere aspoň 30 % zníženie priamych a nepriamych emisií skleníkových plynov v porovnaní s emisiami ex ante

Odporúčanie Komisie o obnove budov (EÚ) 2019/786 popisuje nasledujúce hodnoty dôkladnosti obnovy budov, vypracované v kontexte Strediska na monitorovanie fondu budov EÚ na základe úspor primárnej energie:

- povrchová (< 30 %),
- stredná (≥ 30 % a zároveň < 60 %),
- hĺbková (≥ 60 %).

Obnova budov (025bis a 026bis)

Pre opatrenia priradené k intervenčným oblastiam 025bis a 026bis je minimálnym cieľom splnenie v priemere 30 % úspor primárnej energie.

Splnenie podmienky týkajúceho sa tých častí komponentov, v ktorých sú investície do obnovy budov označené intervenčnými oblasťami 026bis alebo 025bis (viď tabuľka 2) bude preukázané v súlade s usmernením v kapitole 4 tohto dokumentu.

Odporúčanie:

Ak daná investícia obsahuje vopred určený zoznam podporovaných projektov (renovovaných budov) a je možné prostredníctvom projektových dokumentácií, energetického hodnotenia alebo energetického auditu určiť potenciál úspor primárnej energie každej budovy, minimálna požiadavka nemusí byť stanovená ako 30 % úspory potreby primárnej energie pre každý projekt (teda každú budovu), nakoľko požiadavkou je dosiahnutie daných úspor primárnej energie v priemere, v rámci danej investície.

Podobný princíp je možné uplatniť v prípade investície, ktorá zahŕňa obnovu súboru budov (napríklad projekt, ktorého predmetom je obnova komplexu viacerých budov v zdravotníckom zariadení alebo komplexu budov v univerzitnom kampuse). V takomto prípade je úsporu energie možné vykázať ako priemer úspory primárnej energie celého súboru budov.

Ak sa však investícia bude realizovať prostredníctvom otvorených výziev (v ktorých nie je možné vopred vedieť aké konkrétne projekty budú podporené), odporúča sa stanoviť minimálnu požiadavku pre každý projekt (budovu), nakoľko v tomto prípade nie je možné vopred predpokladať potenciál úspor energie.

Výstavby nových budov (025ter)

Pre opatrenia priradené k intervenčným oblastiam 025ter (viď tabuľka 2) je minimálnym cieľom výstavba nových budov, ktorých potreba primárnej energie je aspoň o 20 % nižšia ako požiadavka pre budovy s takmer nulovou potrebou energie definovanou podľa národnej legislatívy. Požiadavky na energetickú hospodárnosť budov upravuje zákon[4] č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov. Minimálna požiadavka na budovu s takmer nulovou potrebou energie je stanovená hornou hranicou energetickej triedy A0 pre globálny ukazovateľ. Rozsah energetických tried a minimálna požiadavka na primárnu energiu je definovaná v prílohe 3 vyhlášky[5] č. 364/2012 Z. z. Minimálna požiadavka na primárnu energiu pre každú energetickú triedu je stanovená pre rôzne kategórie budov (napr. obytné budovy, administratívne budovy, školské budovy, nemocnice atď.)

Tab. 1 – Príklad minimálnych požiadaviek týkajúcich sa nových budov v intervenčnej oblasti 025ter podľa maximálnych hodnôt primárnej energie globálneho ukazovateľa pre dané kategórie budov v zmysle aktuálne platných predpisov (k 01.01.2023):

Kategória budovy	Primárna energia pre energetickú triedu A0 (Budova s takmer nulovou potrebou energie) – globálny ukazovateľ	Minimálna požiadavka na primárnu energiu pre budovy v intervenčnej oblasti 025ter – globálny ukazovateľ
Rodinné domy	≤ 54 kWh/(m^2. a)	< 43,2 kWh/(m^2. a)
Bytové domy	≤ 32 kWh/(m^2. a)	< 25,6 kWh/(m^2. a)
Administratívne budovy	≤ 61 kWh/(m^2. a)	< 48,8 kWh/(m^2. a)
Budovy škôl a školských zariadení	≤ 34 kWh/(m^2. a)	< 27,2 kWh/(m^2. a)
Budovy nemocníc	≤ 98 kWh/(m^2. a)	< 78,4 kWh/(m^2. a)
Budovy hotelov a reštaurácií	≤ 82 kWh/(m^2. a)	< 65,6 kWh/(m^2. a)
Športové haly a iné budovy určené na šport	≤ 46 kWh/(m^2. a)	< 36,8 kWh/(m^2. a)
Budovy pre veľkoobchodné služby a maloobchodné služby	≤ 107 kWh/(m^2. a)	< 85,6 kWh/(m^2. a)

[4] Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov

[5] Vyhláška č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov

2. Prehľad investícií spojených s výstavbou alebo obnovou budov v jednotlivých komponentoch

Nasledujúca tabuľka sumarizuje investície spojené s obnovou alebo výstavbou budov v Pláne obnovy , celkovú alokáciu určená pre danú investíciu, „zelenú časť" alokácie a intervenčnú oblasť investície.

Tab. 2 – Prehľad investícií spojených s výstavbou alebo obnovou budov

Komponent		Názov investície v komponente	Celková alokácia[6]	Z toho „zelená časť" alokácie[7]	Intervenčná oblasť
Č.	Názov				
2.	Obnova budov	Zlepšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov	506,03 mil. €	506,03 mil. €	025bis
		Obnova verejných historických a pamiatkovo chránených budov	200,18 mil. €	200,18 mil. €	026bis
6.	Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch	Investícia do budovania kapacít materských škôl (v rámci reformy 1)	141,6 mil. €	39,3 mil. €	026bis
		Debarierizácia školských budov na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému	27,2 mil. €	-	-
7.	Vzdelávanie pre 21.storočie	Dobudovanie školskej infraštruktúry	123,26 mil. €	12,33 mil. €	026bis
8.	Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl	Investičná podpora pri strategickom rozvoji vysokých škôl	184 mil. €	63 mil. €	026bis
11.	Moderná a dostupná ústavná a akútna starostlivosť	Nová sieť nemocníc – výstavba	817 mil. €	692 mil. €	025ter
		Nová sieť nemocníc – rekonštrukcie	128 mil. €	17 mil. €	026bis
		Výstavba staníc záchrannej zdravotnej služby (ZZS)	25 mil. €	-	-
		Obnova staníc záchrannej zdravotnej služby (ZZS)	6 mil. €	1 mil. €	026bis

[6] Celková alokácia nezahŕňa alokáciu určená na zabezpečenie administratívne a projektové výdavky kapacít spojené s implementáciou investície

[7] Alokácia, ktorá je určená na opatrenia, ktoré účinne prispievajú k zelenej transformácii vrátane biodiverzity alebo k riešeniu výziev, ktoré z nej vyplývajú. Prehľad opatrení, ktoré je možné zahrnúť do „zelenej časti" alokácie sa nachádza v kapitole 3

Pokračovanie tab. 2

Komponent		Názov investície v komponente	Celková alokácia	„Zelená časť“ alokácie	Intervenčná oblasť
č.	Názov				
12.	Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie	Vytvorenie detenčných zariadení	37,46 mil. €	-	-
		Vybudovanie centier pre zdravotno-sociálnu komunitnú starostlivosť o duševné zdravie - nové stavby	27,14 mil. €	-	-
		Vybudovanie centier pre zdravotno-sociálnu komunitnú starostlivosť o duševné zdravie - rekonštrukcie	6,52 mil. €	0,7 mil. €	026bis
		Humanizácia oddelení v ústavnej starostlivosti	10,64 mil. €	2,08 mil. €	026bis
13.	Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť	Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti	193 mil. €	12 mil. €	026bis
		Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti	32 mil. €	2 mil. €	026bis
		Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti	20 mil. €	-	-
15.	Reforma justície	Investície do budov a reorganizácie súdov - výstavba / obstaranie nových budov	146,04 mil. €	-	-
		Investície do budov a reorganizácie súdov - rekonštrukcie	62,39 mil. €	17,96 mil. €	026bis
16.	Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva	Modernizácia a budovanie odborných kapacít policajného zboru - rekonštrukcia budov	18,86 mil. €	10,13 mil. €	026bis
		Modernizácia hasičského a záchranného systému - obnova budov hasičských staníc	13,09 mil. €	1,21 mil. €	026bis

3. Špecifikácia opatrení, ktoré prispievajú k cieľom v oblasti klímy (monitorovanie a vykazovanie nákladov)

Nasledujúca tabuľka obsahuje zoznam opatrení, ktoré je možné v rámci monitorovania a vykazovania nákladov zahrnúť do „zelenej časti“ alokácie (podľa tabuľky č. 2). Súčasne je však nutné rešpektovať špecifické požiadavky (napr. technické požiadavky v prípade výmeny plynového kotla) definované v kapitole 6.

Tab. 3 – Zoznam opatrení, ktoré prispievajú k cieľov v oblasti klímy

Oblasť opatrenia		Názov opatrenia
Zateplenie	**Obvodový plášť**	Zmena tepelnej ochrany zateplením s hrúbkou tepelnej izolácie podľa pôvodného stavu a úrovne požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov (EHB)
	Strešný plášť	Zmena tepelnej ochrany zateplením s hrúbkou tepelnej izolácie podľa pôvodného stavu a úrovne požiadaviek na EHB
	Strop nad nevykurovaným priestorom	Zmena tepelnej ochrany s hrúbkou tepelnej izolácie podľa pôvodného stavu a úrovne požiadaviek na EHB
	Podlaha nad terénom	Zmena tepelnej ochrany s hrúbkou tepelnej izolácie podľa pôvodného stavu a úrovne požiadaviek na EHB
	Iná konštrukcia tepelnej obálky susediaca s nevykurovaným priestorom	Zmena tepelnej ochrany s hrúbkou tepelnej izolácie podľa pôvodného stavu a úrovne požiadaviek na EHB
Výplne otvorov		Výmena pôvodných otvorových konštrukcií v tepelnej obálke budovy podľa úrovne požiadaviek na EHB
Vykurovanie		Výmena existujúceho zdroja tepla za nový
		Výmena alebo modernizácia VST (výmenníkové stanice tepla) a OST (odovzdávacie stanice tepla) v rámci obnovy budov
		Výmena vykurovacích telies
		Systémy spätného získavania tepla – rekuperácia
		Inštalovanie alebo výmena termoregulačných ventilov
		Meranie a regulácia spotreby tepla
		Zníženie teplotného spádu vykurovacej sústavy
		Zlepšenie tepelnej izolácie rozvodov
		Hydraulické vyregulovanie vykurovacieho systému
		Výmena čerpadiel za čerpadlá s frekvenčnými meničmi
		Inštalovanie zónovej regulácie
		Zavedenie nočného a víkendového útlmu teploty vo vykurovaných miestnostiach

Pokračovanie tab. 3

Oblasť opatrenia	Názov opatrenia
Príprava teplej vody	Výmena existujúceho zdroja na prípravu TV za nový
	Alternatívne zrušenie ústrednej prípravy TV a inštalácia miestnej prípravy
	Zmenšenie objemu zásobníkov a zlepšenie ich tepelnej izolácie/výmena zásobníkov
	Výmena batérií za pákové batérie vrátane inštalácie perlátorov
	Výmena batérií za termostatické a automatické
	Tepelná izolácia stúpacích a ležatých rozvodov
	Hydraulické vyregulovanie distribučného systému
	Výmena čerpadiel za čerpadlá s frekvenčnými meničmi
	Inštalácia alebo výmena centrálnych alebo decentralizovaných systémov využívajúcich teplo z odpadových vôd pre predohrev teplej vody
Vetranie a chladenie	Inštalácia alebo výmena systémov núteného vetrania s rekuperáciou odpadného tepla
	Inštalácia alebo výmena systémov núteného alebo hybridného vetrania majúcich preukázateľný vplyv na zníženie energetickej náročnosti budovy
	Inštalácia alebo výmena systémov chladenia majúcich preukázateľný vplyv na zníženie energetickej náročnosti budovy
Osvetlenie	Modernizácia systému umelého osvetlenia založená na inštalácií nových svietidiel využívajúcich LED technológiou
	Inštalácia alebo modernizácia systému osvetlenia s pokročilým systémom automatického ovládania
	Zmena usporiadania svietidiel
	Inštalovanie pohybových snímačov
	Inštalovanie jasových snímačov

Pokračovanie tab. 3

Oblasť opatrenia	Názov opatrenia
Obnoviteľné zdroje energie	Inštalácia fotovoltických systémov za účelom výroby elektrickej energie prioritne pre vlastnú spotrebu budovy a batériových systémov, ktoré zabezpečia ukladanie energie v prípade prebytku výroby z fotovoltaických systémov a spotreby energie.
	Inštalácia fototermických systémov a batériových systémov
Energetický manažment	Opatrenia spojené s optimalizáciou, riadením, reguláciou a/alebo monitorovaním spotreby energie
	Integrácia inteligentných BMS (Building Management System) na báze IT/IoT[8] riešení
Adaptačné opatrenia	Inštalácia tieniacej techniky alebo iných tieniacich prvkov za účelom zníženia spotreby energie, inštalácia systémov aktívneho tienenia budov
	Inštalácia vegetačných striech a stien
Ďalšie opatrenia	Realizácia ďalších relevantných opatrení majúcich preukázateľný vplyv na zníženie energetickej náročnosti budovy

Poznámky k tabuľke č. 3:

- Za výdavky priamo súvisiace so zabezpečením realizácie investície v rámci 025bis a 026bis sú všeobecne považované stavebné práce, montáž, dodávky a služby bezprostredne súvisiace s menovanými opatreniami,
- Za výdavky spojené s realizáciou môžu byť považované tiež niektoré ďalšie opatrenia, vrátane úprav, ak súvisia s menovanými opatreniami (napríklad súvisiace stavebné úpravy vyvolané zatepľovacími prácami ako sú demontáž a opätovná montáž zábradlí, bleskozvodu, zateplenie balkónov, lodžie, prístrešku, obnova vstupu do budovy a pod.),

[8] Internet of Things

4. Overovanie požiadavky – príspevok ku klimatickým cieľom (025ter, 025bis a 026bis)

Výstavby nových budov (025ter)

Splnenie požiadavky (výstavba nových budov, ktorých potreba primárnej energie je aspoň o 20 % nižšia ako požiadavka pre budovy s takmer nulovou potrebou energie definovanou podľa národnej legislatívy.) týkajúca sa tých častí komponentov, v ktorých sú investície do označené intervenčnými oblasťami 025ter (viď tabuľka 2) bude preukázané výpočtovo určenou hodnotou primárnej energie (globálneho ukazovateľa) uvedenou v energetickom certifikáte v zmysle zákona[9] č. 555/2005 Z. z.

Obnova existujúcich budov (025bis a 026bis)

Splnenie požiadavky (dosiahnutie úspor primárnej energie v priemere aspoň na úrovni 30 % - podmienka pre investíciu prospievajúca ku klimatickému cieľu) týkajúca sa tých častí komponentov, v ktorých sú investície do obnovy budov označené intervenčnými oblasťami 026bis alebo 025bis (viď tabuľka 2) bude preukázané výpočtovo určenou hodnotou primárnej energie (globálneho ukazovateľa) existujúceho stavu budovy pred obnovou, ktorej výpočet bude súčasťou projektového energetického hodnotenia alebo iného príslušného dokumentu spracovaného v súlade s vyhláškou[10] č. 364/2012 Z. z. a výpočtovo určenou hodnotou primárnej energie (globálneho ukazovateľa) nového stavu budovy po uskutočnení obnovy uvedenou v energetickom certifikáte v zmysle zákona č. 555/2005 Z. z. alebo iného príslušného dokumentu spracovaného v súlade s vyhláškou č. 364/2012 Z. z. V prípade využitia projektového energetického hodnotenia musí výpočet obsahovať energetické hodnotenie existujúceho stavu budovy pred uskutočnením projektu obnovy v súlade s vyhláškou č. 364/2012 Z. z.

[9] Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov

[10] Vyhláška č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov

Box 2: Projektové energetické hodnotenie a energetická certifikácia budov

Požiadavky na energetickú hospodárnosť budov sú v právnom systéme SR upravené v:

- v zákone č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov,
- zákone č. 555/2005 Z. z. (ďalej len zákon o EHB) o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákone č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- vyhláške MŽP č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie,
- vyhláške MDVRR SR č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa uvedených predpisov sa plnenie požiadavky na energetickú hospodárnosť preukazuje resp. kontroluje v štádiu povoľovania stavby a v štádiu kolaudácie, resp. začatia užívania stavby.

Projektové energetické hodnotenie

Splnenie požiadaviek na energetickú hospodárnosť budovy v štádiu povoľovania stavby preukazuje stavebník projektovým energetickým hodnotením budovy, ktoré musí priložiť k projektu stavby predkladanému stavebnému úradu v rámci žiadosti o vydanie stavebného povolenia. Projektové energetické hodnotenie sa uskutočňuje vo fáze navrhovania a projektovania novej budovy alebo významnej obnovy budovy. Podrobnosti o obsahu a požiadavkách na projektové energetické hodnotenie budov upravuje vyhláška č. 364/2012 Z. z. Ustanovenia § 45 a § 46 stavebného zákona upravujú oprávnenia a povinnosti pre osoby, ktoré môžu vypracovať projekt stavby vrátane projektového energetického hodnotenia, podľa ktorých môže Projektové energetické hodnotenie vypracovať projektant podľa príslušných predpisov. Povinnosť projektanta projektovým energetickým hodnotením preukázať splnenie minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budovy, zaradiť ho do projektovej dokumentácie na stavebné povolenie alebo na povolenie zmeny stavby a výsledok energetického hodnotenia uviesť v technickej správe projektovej dokumentácie upravuje § 4 ods. 4 zákona o EHB.

Energetický certifikát budovy

Po uskutočnení stavby preukazuje stavebník splnenie požiadavky na energetickú hospodárnosť budovy v kolaudačnom konaní prostredníctvom energetického certifikátu budovy, ktorý musí byť súčasťou dokladov ku kolaudačnému konaniu stavby. Povinnosť zabezpečiť energetický certifikát vyplýva pre stavebníka z ustanovenia § 5 ods. 2 písm. c) zákona o EHB pri dokončení novej budovy alebo významnej obnovy existujúcej budovy. Podľa § 5 ods. 2 zákona o EHB je certifikácia povinná pri dokončení novej budovy alebo významnej obnovy existujúcej budovy; inak je dobrovoľná. Energetickú certifikáciu môže vykonávať len odborne spôsobilá osoba pre energetickú certifikáciu v zmysle zákona o EHB – osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydáva Slovenská komora stavebných inžinierov (SKSI).

V oboch prípadoch upravuje podrobnosti o obsahu, požiadavkách a výpočte vyhláška č. 364/2012 Z. z. Súčasťou výpočtu je taktiež výpočet primárnej energie.

Tab. 4 – Usmernenie k postupu verifikácie plnenia požiadavky pri rôznych úrovniach obnovy budov

Úroveň obnovy		*„Rozsiahla obnova“*	*„Stredne rozsiahla obnova“*	*„Malá obnova“*
		Obnova budovy, ktorá podlieha stavebnému povoleniu v zmysle zákona č. 55/1976 Zb.	Obnova budovy, ktorá podlieha ohláseniu stavebnému úradu v zmysle zákona č. 55/1976 Zb.	Obnova budovy, ktorá nepodlieha ohláseniu stavebnému úradu ani stavebnému povoleniu v zmysle zákona č. 55/1976 Zb.
Ex-ante primárna energie	Dokument preukazujúci energetickú hospodárnosť budovy pred realizáciou obnovy	Projektové energetické hodnotenie ako súčasť projektovej dokumentácie (energetické hodnotenie existujúceho stavu budovy)	Projektové energetické hodnotenie ako súčasť projektovej dokumentácie (energetické hodnotenie existujúceho stavu budovy) alebo Energetický certifikát existujúceho stavu budovy	Energetický certifikát existujúceho stavu budovy
Ex-post primárna energie	Dokument preukazujúci energetickú hospodárnosť budovy po realizácii obnovy	Energetický certifikát nového stavu budovy	Energetický certifikát nového stavu budovy	Energetický certifikát nového stavu budovy
Dokument preukazujúci ukončenie projektu obnovy budovy		Kolaudačné rozhodnutie	Preberací protokol o odovzdaní a prevzatí stavby alebo potvrdenie o realizácii relevantným orgánom alebo zápis z kontroly na mieste [11]	Preberací protokol o odovzdaní a prevzatí stavby alebo potvrdenie o realizácii relevantným orgánom alebo zápis z kontroly na mieste.

[11] Konkrétne verifikačné mechanizmy preukazujúce ukončenie projektu obnovy budov sú definované v Annex 1 Operačnej dohody.

Box 3: Usmernenie k zmiešanému typu projektov (napr. obnova + prístavba)

Projekty, ktorých súčasťou je **prístavba** a/alebo **dostavba** a/alebo **nadstavba** spadajú pod definíciu intervenčnej oblasti 026bis vtedy, ak je predmetom projektu taktiež obnova existujúcej časti budovy (minimálne významná obnova).

V takomto prípade však zároveň platí, že obnova musí dosiahnuť minimálnu úsporu 30 % primárnej energie. Výpočet potreby energie (a následnej primárnej energie) pre existujúci stav poprípade výpočet potreby energie (a následnej primárnej energie) pre nový stav sa adekvátne upraví tak, aby bolo možné porovnať existujúci a nový stav budov s rovnakou veľkosťou, účelom alebo funkciou určitých častí budovy.

Ak predmetom projektu nie je obnova existujúcej časti budovy, v zmysle daných požiadaviek sa s projektom uvažuje ako s novostavbou (nie však ako 025ter).

5. Povinné požiadavky

V zmysle plnenia požiadaviek nariadenia o mechanizme, vykonávacieho rozhodnutia Rady a požiadaviek definovaných v Pláne obnovy obsahuje táto kapitola povinné požiadavky, ktoré sú záväzné pre všetky investície v tabuľke č.2, pokiaľ nie je v danej požiadavke uvedené inak.

POŽIADAVKY SPOJENÉ S PLNENÍM KLIMATICKÝCH CIEĽOV

1.1 Požiadavky spojené s plnením špecifických klimatických požiadaviek:

1.1.1 Realizáciou investícií, ktoré sú označené intervenčnou oblasťou 025bis a 026bis musí dôjsť k úspore primárnej energie v priemere minimálne o 30 % oproti výpočtovo určenej primárnej energie pred realizáciou investícií podľa usmernenia v kapitole 4. Splnenie požiadavky bude preukázané podľa usmernenia v kapitole 4,

1.1.2 Hodnota globálneho ukazovateľa primárnej energie budovy pre projekty novostavieb v rámci investícií, ktoré sú označené intervenčnou oblasťou 025ter, musí byť aspoň o 20 % nižšia ako hodnota globálneho ukazovateľa primárnej energie hornej hranice energetickej triedy A0 pre danú kategóriu budovy[12]. Splnenie požiadavky maximálnej úrovne potreby primárnej energie bude preukázané hodnotou globálneho ukazovateľa primárnej energie podľa usmernenia v kapitole 4,

1.2 Všeobecné požiadavky:

1.2.1 V rámci investícií, ktoré sú označené intervenčnou oblasťou 025bis a 026bis, spojených s obnovou budov (tam kde je to relevantné a technicky, funkčne a ekonomicky možné) bude nastavenie investície podporovať realizáciu hĺbkových obnov[13].

POŽIADAVKY SPOJENÉ S PRINCÍPOM „VÝRAZNE NENARUŠIŤ“ (DO NO SIGNIFICANT HARM – DNSH)

1.3 Mitigácia/Zmierňovanie zmeny klímy:

1.3.1 V rámci projektu, ktorý bude zahŕňať výmenu hlavného zdroja tepla za nový plynový kondenzačný kotol je možné podporu poskytnúť len v prípade ak sa jedná o výmenu pôvodného zdroja tepla na báze uhlia/oleja alebo zastaraných plynových kotlov,

1.3.2 Investícia, ktorá bude zahŕňať výmenu hlavného zdroja tepla za nové plynové kondenzačné kotly bude vždy súčasťou komplexnej obnovy budovy a výmena hlavného zdroja tepla za nové plynové kondenzačné kotly bude predstavovať len malý objem[14] celkovej alokácie,

1.3.3 V rámci projektu, ktorý bude zahŕňať výmenu hlavného zdroja tepla za nový plynový kondenzačný kotol, musí plynový kotol zodpovedať energetickej triede A podľa osobitného predpisu[15], ktorá je pod najvyššími dvoma triedami energetickej účinnosti,

1.3.4 V prípade inštalácie kotlov na zemný plyn budú podporované len kondenzačné plynové kotly plniace parametre Nariadenia Komisie (EÚ) č. 813/2013, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn ohrievačov pre vykurovanie vnútorných priestorov a kombinovaných ohrievačov (požiadavky od 26. 9. 2018),

[12] Hodnota hornej hranice primárnej energie (určená v $kWh.m^{-2}.rok^{-1}$) pre jednotlivé kategórie budov podľa prílohy 3 k vyhláške č. 364/2012 Z. z. v platnom znení.
[13] Hĺbkovou obnovou sa pre tento účel rozumie obnova, ktorou sa dosiahne úspora primárnej energie na úrovni 60 % a viac oproti pôvodnému stavu alebo hĺbková obnova podľa § 2 (8) Zákona č. 555/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.
[14] Maximálne na úrovni 20 % z celkovej investície v danom projekte.
[15] Napríklad Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 811/2013 z 18. februára 2013 , ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/30/EÚ, pokiaľ ide o označovanie tepelných zdrojov na vykurovanie priestoru, kombinovaných tepelných zdrojov, zostáv zložených z tepelného zdroja na vykurovanie priestoru, regulátora teploty a solárneho zariadenia a zostáv zložených z kombinovaného tepelného zdroja, regulátora teploty a solárneho zariadenia energetickými štítkami.

1.3.5 Nastavenie investícií, ktorá bude zahŕňať výmenu hlavného zdroja tepla za nové plynové kondenzačné kotly bude, tam kde je to technicky možné, môcť súčasne podporiť aj inštaláciu solárnych fotovoltických a/alebo fototermických systémov,

1.3.6 V rámci investícií nebude poskytovaná podpora na kotly určené na spaľovanie biomasy a to aj v prípade kotlov umožňujúcich spaľovanie viacerých druhov palív,

1.3.7 Nastavenie investícií bude podporovať, tam kde je to vhodné a ekonomicky, funkčne a technicky možné, inštaláciu solárnych fotovoltických panelov ako súčasť obnovy budov a zavádzanie nízko uhlíkových alternatív ako sú tepelné čerpadlá,

1.3.8 Obnova a výstavba budov bude realizovaná v súlade so zákonom č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov.

1.4 Adaptácia na zmenu klímy/prispôsobovanie sa zmene klímy:

1.4.1 Pokiaľ to vyžadujú platné právne predpisy, bude stavba predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) alebo zisťovacieho konania v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z..[16],

1.4.2 Klimatické riziká vyplývajúce zo zmeny klímy budú riešené v súlade so Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy[17] a na ňu nadväzujúcim Národným akčným plánom pre adaptáciu[18],

1.4.3 Nastavenie investícií bude podporovať (tam kde je to ekonomicky, funkčne a technicky možné) inštaláciou opatrení na zvýšenie odolnosti proti možným negatívnym klimatickým vplyvom (tzv. adaptačných opatrení[19]) realizovaných na budove alebo v jej okolí podporujúce zamedzovanie prílišného prehrievanie stavieb a ich okolia a udržateľné hospodárenie s vodou (napr. využitie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry),

1.4.4 Obnovené aj novopostavené budovy budú optimalizované na poskytovanie tepelného komfortu užívateľov aj pri extrémnych teplotách pokiaľ je to ekonomicky, technicky a funkčne možné.

1.5 Obehové hospodárstvo vrátane predchádzania vzniku odpadu a recyklácia:

1.5.1 V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie[20] zabezpečia subjekty vykonávajúce výstavbu alebo obnovu budov aby aspoň 70 % (hmotnosť) zdravotne nezávadného stavebného a demolačného odpadu (s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v Európskom zozname odpadov rozhodnutím 2000/532/ES) vyprodukovaného na stavenisku bolo pripravených na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie zhodnotenie materiálu a to vrátane činností spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály, [21]

1.5.2 Projekt obnovy alebo výstavby budovy a stavebnotechnické postupy budú podporovať obehové hospodárstvo[22] a budú brať do úvahy celý materiálový cyklus stavebných výrobkov, budú podporovať

[16] Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

[17] https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/strategia-adaptacie-sr-zmenu-klimy-aktualizacia.pdf

[18] https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/akcny-plan-implementaciu-nas.pdf

[19] Viď. príklady adaptačných opatrení v sídelnom prostredí v Stratégií adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy.

[20] Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie (verzia z [dátum prijatia]: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_sk)

[21] Splnenie požiadavky bude realizované v súlade s Prílohou 2: Metodická príručka k nakladaniu so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií

[22] Najmä sa preukazuje na základe odkazu na normu ISO 20887:2020, Udržateľnosť budov a stavebnoinžinierskych prác. Návrh na zabezpečenie demontáže a prispôsobiteľnosti. Zásady, požiadavky a usmernenia (verzia z [dátum prijatia]: https://www.iso.org/standard/69370.html) alebo iné normy posudzovania demontáže alebo prospôsobilosti budov, ktoré preukážu, že sú

využívanie ekologicky menej škodlivých materiálov v stavebných konštrukciách, komponentoch alebo iných materiálov,[23]

1.5.3 Investície budú rešpektovať a plniť ciele a opatrenia Programu predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2019 – 2025[24],

1.5.4 V procesoch súvisiacich s výstavbou a demoláciami je potrebné obmedziť tvorbu odpadu v súlade s Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie, pričom sa prihliada na najlepšie dostupné techniky a využíva sa selektívna demolácia,

1.5.5 Pri použití selektívnej demolácie je potrebné zabezpečiť odstránenie a bezpečnú manipuláciu s nebezpečnými látkami, ako aj uľahčiť opätovné použitie materiálov ich selektívnym odstraňovaním s využitím dostupných triediacich systémov pre stavebný a demolačný odpad.

1.6 Prevencia a kontrola znečisťovania ovzdušia, vody alebo pôdy:

1.6.1 Stavebné komponenty a materiály použité pri obnove alebo výstavbe budovy nebudú obsahovať azbest ani iné nebezpečné a toxické látky (zoznam látok podliehajúcich autorizácii stanoveného v prílohe XIV k Nariadeniu EK č. 1907/2006 Európskeho parlamentu a Európskej rady[25]),

1.6.2 Stavebné prvky a materiály použité pri obnove alebo výstavbe budovy, ktoré môžu prísť do styku s užívateľmi[26] budú emitovať menej ako 0,06 mg formaldehydu na m³ materiálu alebo zložky a menej ako 0,001 mg karcinogénnych prchavých organických zlúčenín kategórie 1A a 1B na m³ materiálu alebo prvku, čo sa preukáže skúšaním v súlade s normou CEN / TS 16 516[27] a ISO 16 000-3[28] alebo inými porovnateľnými štandardizovanými skúšobnými podmienkami a metódami stanovenia,

1.6.3 V prípade ak sa nová stavba nachádza na potenciálne kontaminovanom mieste (brownfield), je nutné aby bolo dané miesto predmetom skúmania potenciálnych kontaminantov, napríklad pomocou normy ISO 18400[29],

1.6.4 Pri stavebných prácach budú prijaté opatrenie na zníženie hluku, prachu a emisií znečisťujúcich látok v súlade so zákonom č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov spolu s vykonávacou vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z.

navrhnuté tak, aby boli efektívnejšie z hľadiska zdrojov, prispôsobiteľné, flexibilné a demontovateľné, aby umožnili opätovné použitie a recykláciu.

[23] Napríklad požadovaním použitia produktov, ktoré majú environmentálne vyhlásenie typu I, štandardizované normou STN EN ISO 14024 a environmentálne vyhlásenie typu III v súlade s STN EN 15804+A1 alebo STN EN ISO 14025, popr. inými obdobnými normami.

[24] https://www.minzp.sk/files/sekcia-enviromentalneho-hodnotenia-riadenia/odpady-a-obaly/registre-a-zoznamy/ppvo-sr-19-25.pdf

[25] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení Nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a Nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1.)

[26] Týka sa to náterových farieb a lakov, stropných obkladov, podlahových krytín vrátane súvisiacich lepidiel a tesniacich materiálov, vnútornej izolácie a povrchových úprav interiérov, napríklad takých, ktorými sa odstraňuje vlhkosť a pleseň.

[27] CEN/TS 16516: 2013, Stavebné výrobky. Posúdenie uvoľňovania nebezpečných látok. Stanovenie emisií do ovzdušia vo vnútorných priestoroch.

[28] ISO 16000-3:2011, Ovzdušie vo vnútorných priestoroch. Časť 3: Stanovenie formaldehydu a iných karbonylových zlúčenín v ovzduší vo vnútorných priestoroch a v ovzduší skúšobnej komory. Metóda aktívneho výberu vzorky (verzia z [dátum prijatia]: https://www.iso.org/standard/ 51812.html).

[29] Rad noriem ISO 18400 týkajúcich sa kvality pôdy – Výber vzorky.

1.7 Udržateľné využívanie a ochrana vôd a morských zdrojov:

1.7.1 Aby sa zabránilo dopadu stavby na životné prostredie, identifikujú sa a riešia riziká vodných zdrojov súvisiace so zachovaním kvality vody a predchádzaním vodnému znečistenia v súlade s plánom riadenia a ochrany vôd (bude poskytnuté pozitívne hodnotenie EIA),

1.7.2 Ak stavba nie je predmetom posúdenia vplyvov na životné prostredie v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z.[30], environmentálne riziká budú identifikované a riadené počas stavby alebo rekonštrukcie zabezpečením manažmentu využívania vody a jej ochrany s cieľom predchádzať a riešiť prípadné environmentálne riziká,

1.7.3 Všetky novo inštalované príslušné vodné spotrebiče (sprchové riešenia, sprchy, vodovodné batérie, toalety, toaletné misy a splachovacie nádrže, pisoárové misy a splachovacie nádrže, vane) musia patriť do dvoch najlepších tried spotreby vody podľa platného vodného štítku[31], ktorý je doložený technickými listami výrobku, existujúcim štítkom výrobku alebo certifikátom budovy.[32]

1.8 Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov:

1.8.1 Stavebné práce sa nebudú vykonávať v oblastiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane siete chránených oblastí sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj iných chránených oblastí),[33]

1.8.2 Ak sa stavebné práce vykonávajú v oblastiach citlivých na biodiverzitu, bude sa vyžadovať súlad s článkom 6 ods. 3 a článkom 12 smernice o biotopoch[34] a článkom 5 smernice o vtáctve[35].

1.8.3 Pokiaľ to vyžadujú platné právne predpisy, bude stavba predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. [36].

1.8.4 Najmenej 70 % všetkých výrobkov z dreva použitých v novej konštrukcii na konštrukcie, obklady a povrchové úpravy a použitých pri renovácii konštrukcií, opláštenia a povrchových úprav bude recyklovaných / opätovne použitých, alebo pochádzajú z trvalo udržateľne obhospodarovaných lesov, ako sú certifikované certifikačnými auditmi tretích strán vykonávanými akreditovanými certifikačnými orgánmi, napr. Normy FSC / PEFC alebo ekvivalentné normy.

1.9 Technické požiadavky pre zariadenia OZE:

1.9.1 Podporované bude len také zariadenie, ktoré má vydané vyhlásenie o zhode[37]

1.9.2 Podporované budú len také tepelné čerpadlá, ktoré sú určené na využívanie aerotermálnej, geotermálnej alebo hydrotermálnej energie,

[30] Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

[31] European Water Label - http://www.europeanwaterlabel.eu/

[32] Alternatívne definovaním požiadaviek podľa kritérií EÚ GPP pre nákup zdravotnotechnických armatúr s efektívnou spotrebou vody a nákup vybavení splachovacích záchodov s efektívnou spotrebou vody pre nové alebo renovované budovy

[33] Požiadavka sa netýka investícií v Komponente 5: Adaptácia na zmenu klímy, ktoré sú určená na rozvoj mäkkého turizmu v národných parkoch.

[34] Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín

[35] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva

[36] Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

[37] § 13 zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody v znení neskorších predpisov

Príloha 1. Usmernenie k špecifickým požiadavkám v kapitole 5

Požiadavka 1.3.2: *Investícia, ktorá bude zahŕňať výmenu hlavného zdroja tepla za nové plynové kondenzačné kotly bude vždy súčasťou komplexnej obnovy budovy a výmena hlavného zdroja tepla za nové plynové kondenzačné kotly bude predstavovať len malý objem*[38] *celkovej alokácie.*

Usmernenie:

Pre účely implementácie požiadavky je nutné špecifikovať „komplexnú obnovu", nakoľko takýto typ obnovy nie je definovaný v národnej legislatívne a rovnako tak nie je definovaný usmernením EK. Strategický dokument Plán Obnovy popisuje komplexnú obnovu ako obnovu, ktorej súčasťou je zlepšovanie tepelnotechnických vlastností tepelnej obálky budovy.

Požiadavku na komplexnú obnovu, je najefektívnejšie špecifikovať cez minimálne požiadavky na hodnoty energetických ukazovateľov, ktoré ovplyvňujú tepelnotechnické parametre obálky budov. Cieľom požiadavky má byť zabezpečenie súladu s princípom prvoradosti energetickej efektívnosti a zabezpečiť aby nebol plynový kotol inštalovaný do budovy, ktorá má vysoké tepelné straty obálkou budovy (napr. stenami, oknami, strechou). Požiadavku na tepelnotechnické vlastnosti obálky budov je možné definovať podľa Boxu 5.

Box 5: Príklad požiadavky, ktorou je možné požadovať komplexnú obnovu

Budova musí po realizovaní obnovy spĺňať:

a) Požiadavku maximálnej hodnoty súčiniteľa prechodu tepla $U_{e.m,}$ podľa tabuľky 3 v STN 730540-2/Z1+Z2, alebo

b) Požiadavku maximálne hodnoty potreby tepla na vykurovanie $Q_{H,nd,max}$ podľa tabuľky 9 v STN 730540-2/Z1+Z2

Požiadavka sa netýka pamiatkovo chránených a architektonicky hodnotných budov

[38] Maximálne na úrovni 20 % z celkovej investície v danom projekte.

Požiadavka 1.4.5: *Obnovené aj novopostavené budovy budú optimalizované na poskytovanie tepelného komfortu užívateľov aj pri extrémnych teplotách pokiaľ je to ekonomicky, technicky a funkčne možné.*

Usmernenie:

Príklad implementácie požiadavky: posúdenie poskytovania tepelného komfortu je možné vykonať zhodnotením plnenia požiadaviek STN 73 0540-2+Z1+Z2 na tepelnú stabilitu miestností v letnom období. Splnenie kritéria vytvára predpoklady na zabezpečenie tepelnej pohody v letnom období a prípadnú aplikáciu adaptačných opatrení.

Box 6: Príklad požiadavky

Výpočet hodnoty najvyššej dennej teploty vzduchu v miestnosti v letnom období $Q_{AI,max}$ [° C] bude vykonaný v súlade s požiadaviek STN 73 0540-2+Z1+Z2. Požiadavka sa považuje za splnenú v prípade $Q_{AI,\,max} \leq QAI_{,max,\,N}$ v súlade s STN 73 0540-2+Z1+Z2. Plnenie bude doložené posúdením hodnoty najvyššej dennej teploty vzduchu v miestnosti v letnom období pre kritickú miestnosť, ktoré bude súčasťou projektového energetického posúdenia.

V prípade, že nie je splnené kritérium, a ak je to technicky a realizačne možné, musia byť navrhnuté opatrenia zabraňujúce nadmernému vzostupu vnútornej teploty vzduchu v pobytových miestnostiach v letnom období stavebnými úpravami (napr. tienením) alebo dostatočným vetraním poprípade inými adaptačným opatrením. Pokiaľ nie je kritérium možné dosiahnuť ani stavebnými úpravami treba v primeranom rozsahu použiť nútené vetranie, chladenie, klimatizáciu, alebo rekuperáciu. Nemožnosť realizácie opatrení musí byť zdôvodnená.

Príloha 2. Metodická príručka k nakladaniu so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií

Obsah

Popis a cieľ metodickej príručky

Definovanie použitých pojmov

1. **Právne požiadavky a verifikácia ich plnenia pri nakladaní so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií v prípade projektov rekonštrukcie rodinných domov**
   - **1.1. V prípade svojpomoci**
   - **1.2. V prípade realizácie právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom**
   - **1.3. Verifikácia požiadaviek**
     - **1.3.1. V prípade svojpomoci**
     - **1.3.2. V prípade realizácie právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom**
2. **Právne požiadavky a verifikácia ich plnenia pri nakladaní so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií v prípade projektov rekonštrukcie verejných budov**
   - **2.1. Pred 30.6.2022**
   - **2.2. Po 30.6.2022**
   - **2.3. Verifikácia požiadaviek**

Popis a cieľ metodickej príručky

Cieľom metodickej príručky je definovať a sprehľadniť záväzné požiadavky pri nakladaní so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií pre investície spojené s výstavbou alebo obnovou budov v Pláne obnovy a odolnosti SR financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a poskytnúť usmernenia, ktoré popisujú akým spôsobom je nutné alebo možné požiadavky plniť.

Metodická príručka obsahuje prehľad informácií a usmernení potrebných k plneniu požiadaviek v zmysle nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti[39], vykonávacieho rozhodnutia Rady a požiadaviek vyplývajúcich zo Zákona o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti SR[40] ako aj v zmysle platnej národnej

[39] Nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti 2021/C58/01
[40] Konsolidované znenie Zákona č. 368/2021 Z.z o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti účinný od 1.7. 2022

legislatívy v oblasti nakladania s odpadmi[41] . V súlade so Systémom implementácie Plánu obnovy a odolnosti SR[42] a Metodickou príručkou k výstavbe a obnove budov (príloha č. 3.1 – 4 SIPOO) sa špecifikujú záväzné požiadavky súvisiace s princípom „výrazne nenarušiť", ktorý pre oblasť odpadov vyžaduje, aby „*najmenej 70% (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácií vyprodukovaného na stavenisku, ktorý vznikne počas realizácie stavby alebo demolácie, neznečisteného škodlivinami, bolo pripravených na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie zhodnotenie materiálu a to vrátane činnosti spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály*"[43] („cieľ 70%"). Splnenie tejto požiadavky sa bude vyžadovať pre všetky stavby spojené s výstavbou a rekonštrukciou budov, ktoré sú financované v rámci Plánu obnovy odolnosti SR a teda sa uplatňuje na každú budovu jednotlivo. Táto príručka zároveň konkretizuje spôsob verifikácie splnenia tejto požiadavky, ktorú je potrebné preukázať jednotlivo pre každú budovu, ktorej výstavba alebo rekonštrukcia je financovaná z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (časť 1.3 a 2.3).

Metodická príručka sa zameriava na sumarizáciu požiadaviek spojených s nakladaním so stavebným odpadom a odpadom z demolácií:

- **Definíciu a klasifikáciu záväzných požiadaviek**, ktoré špecificky vyplývajú zo stanovených cieľov v oblasti nakladania so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií
- **Usmernenie k plneniu** týchto požiadaviek pre fyzické aj právnické osoby
- **Konkretizovanie spôsobu verifikácie** pri plnení týchto požiadaviek

Definovanie použitých pojmov

Odpad je v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch hnuteľná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi[44]) povinný sa jej zbaviť.

Zhromažďovanie odpadu je v zmysle § 3 ods. 4 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch dočasné uloženie odpadu u držiteľa odpadu pred ďalším nakladaním s ním, ktoré nie je skladovaním odpadu.

Skladovanie odpadu je v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch dočasné uloženie odpadu pred niektorou z činností zhodnocovania odpadu alebo zneškodňovania odpadu v zariadení, v ktorom má byť tento odpad zhodnotený alebo zneškodnený.

Nakladanie s odpadom je v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch zber, preprava, zhodnocovanie, vrátane triedenia a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad týmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa aj konanie obchodníka alebo sprostredkovateľa.

Zber odpadu je v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch zhromažďovanie odpadu od inej osoby vrátane jeho predbežného triedenia a dočasného uloženia odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov.

[41] Novelizovaný zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch účinný od 30.06.2022
[42] Systém implementácie plánu obnovy a odolnosti („SIPOO") schválený uznesením Vlády SR 22.12.2021, verzia 1.1 nadobudla účinnosť 01.10.2022
[43] Takto zadefinovaný cieľ vychádza z Technického usmernenia, ktoré sa týka uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť" podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti (2021/C58/01).
[44]) Napríklad zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Triedenie odpadov je v zmysle § 3 ods. 7 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch delenie odpadov podľa druhov, kategórií alebo iných kritérií alebo oddeľovanie zložiek odpadov, ktoré možno po oddelení zaradiť ako samostatné druhy odpadov.

Spracovanie odpadu je v zmysle § 3 ods. 11 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch činnosť zhodnocovania alebo zneškodňovania odpadu vrátane prípravy odpadu pred zhodnocovaním alebo zneškodňovaním, ak nie je v tomto zákone ustanovené inak.

Zhodnocovanie odpadu je v zmysle § 3 ods. 13 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu za účelom nahradiť iné materiály vo výrobnej činnosti alebo v širšom hospodárstve, alebo zabezpečenie pripravenosti odpadu na plnenie tejto funkcie; zoznam činností zhodnocovania odpadu je uvedený v prílohe č. 1 zákona o odpadoch.

Materiálové zhodnocovanie odpadu je v zmysle § 3 ods. 14 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch činnosť zhodnocovania odpadu okrem energetického zhodnocovania a opätovného spracovania na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo iné prostriedky na výrobu energie. Za materiálové zhodnocovanie sa považuje najmä príprava na opätovné použitie, recyklácia a spätné zasypávanie.

Recyklácia je v zmysle § 3 ods. 15 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch každá činnosť zhodnocovania odpadu, ktorou sa odpad opätovne spracuje na výrobky, materiály alebo látky určené na pôvodný účel alebo iné účely, recyklácia zahŕňa aj opätovné spracovanie organického materiálu. Recyklácia nezahŕňa energetické zhodnocovanie a opätovné spracovanie na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo alebo na činnosti spätného zasypávania.

Zneškodňovanie odpadu je v zmysle § 3 ods. 16 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch činnosť, ktorá nie je zhodnocovaním, a to aj vtedy, ak je druhotným výsledkom činnosti spätné získanie látok alebo energie; zoznam činností zneškodňovania odpadu je uvedený v prílohe č. 2 zákona o odpadoch.

Skládkovanie odpadov je v zmysle § 3 ods. 17 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch ukladanie odpadov na skládku odpadov.

Skladovanie výkopovej zeminy je v zmysle § 3 ods. 19 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch dočasné uloženie odpadu – výkopovej zeminy mimo staveniska pred jej využitím na spätné zasypávanie v mieste, ktoré nie je zariadením na zhodnocovanie odpadov alebo zariadením na zneškodňovanie odpadov a ktoré nie je miestom vzniku výkopovej zeminy.

Spätné zasypávanie je v zmysle § 3 ods. 20 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch činnosť zhodnocovania odpadu, pri ktorej sa vhodný odpad, ktorý nie je nebezpečný, používa na účely rekultivácie vo vyťažených oblastiach alebo na technické účely pri terénnych úpravách. Odpad používaný na spätné zasypávanie musí nahradiť neodpadové materiály, musí byť vhodný na uvedené účely a použitý len v množstve, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie uvedených účelov.

Pôvodca odpadu je v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch každý pôvodný pôvodca, ktorého činnosťou odpad vzniká, alebo ten, kto vykonáva úpravu, zmiešavanie alebo iné úkony s odpadmi, ak ich výsledkom je zmena povahy alebo zloženia týchto odpadov, alebo každý prenajímateľ objektu, správca

administratívneho alebo obchodného centra, ktorý plní prenesenú poplatkovú povinnosť za poplatníka a zároveň zabezpečuje zhromažďovanie vytriedených zložiek komunálnych odpadov z iných zdrojov svojich nájomcov na základe zmluvy.

!!! POZOR !!!

Výnimkou z uvedeného pojmu pri stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií je nasledovné:

(do 30.6.2022)

Pôvodcom odpadu, ak ide o odpady vznikajúce pri **stavebných prácach a demolačných prácach**, vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložke alebo v inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa, je v zmysle § 77 ods. 2 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, **pre ktorú sa tieto práce v konečnom štádiu vykonávajú**; pri vykonávaní obdobných prác pre **fyzické osoby** je **pôvodcom** odpadov ten, **kto** uvedené **práce vykonáva**.

(po 30.6.2022)

Pôvodcom odpadu, ak ide o odpady vznikajúce pri **stavebných a demolačných prácach**, vykonávaných v sídle alebo mieste podnikania, organizačnej zložke alebo v inom mieste pôsobenia právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa, je v zmysle § 77 ods. 2 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, ktorej bolo **vydané povolenie podľa osobitného predpisu**[102a)]; pri vykonávaní obdobných prác pre **fyzické osoby** je **pôvodcom** odpadu ten, **kto** uvedené **práce vykonáva**.

Držiteľ odpadu je v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch pôvodca odpadu alebo osoba, ktorá má odpad v držbe. Držba môže byť fyzická, ale aj len právna.

Dopravca odpadu na účely zákona o odpadoch je v zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch podnikateľ, ktorý vykonáva prepravu odpadu pre cudziu potrebu alebo pre vlastnú potrebu; výkonom prepravy sa rozumie premiestňovanie odpadu.

Drobný stavebný odpad je v zmysle § 80 ods. 5 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch odpad z bežných udržiavacích prác **vykonávaných fyzickou osobou alebo pre fyzickú osobu**, za ktorý sa platí miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

1. Právne požiadavky pri nakladaní so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií v prípade projektov rekonštrukcie rodinných domov

1.1. V prípade svojpomoci

Stavebné práce, ktoré si fyzická osoba uskutočňuje sama na svojom majetku je možné rozdeliť podľa zákona č. 50/1976 Zb. na stavebné práce na jednoduchých stavbách, stavebné práce na drobných stavbách a bežné udržiavacie práce.

Jednoduchými stavbami sú bytové budovy, ktorých zastavaná plocha nepresahuje 300 m^2, majú jedno nadzemné podlažie, môžu mať aj jedno podzemné podlažie a podkrovie, stavby na individuálnu rekreáciu,

prízemné stavby ak ich zastavaná plocha nepresahuje 300 m^2 a výšku 15 m, podzemné stavby, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 300 m^2 a hĺbka 6 m.

Drobné stavby sú stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu (napr. pre stavbu na bývanie, pre stavbu na individuálnu rekreáciu) a ktoré nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie, a to prízemné stavby, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 25 m^2 a výška 5 m a podzemné stavby, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 25 m^2 a hĺbka 3 m.

Za **bežné udržiavacie práce** možno v súlade s § 139b ods. 16 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) považovať najmä:

a) opravy fasády, opravy a výmenu strešnej krytiny alebo povrchu plochých striech, výmenu odkvapových žľabov a odtokových zvodov, opravy oplotenia a výmenu jeho častí, ak sa tým nemení jeho trasa,
b) opravy a výmenu nepodstatných stavebných konštrukcií, najmä vnútorných priečok, omietok, obkladov stien, podláh a dlažby, komínov, okien, dverí a schodišťových zábradlí,
c) údržbu a opravy technického, energetického alebo technologického vybavenia stavby, ako aj výmenu jeho súčastí, ak sa tým zásadne nemení jeho napojenie na verejné vybavenie územia ani nezhorší vplyv stavby na okolie alebo na životné prostredie, najmä výmenu klimatizačného zariadenia, výťahu, vykurovacích kotlov a telies a vnútorných rozvodov,
d) výmenu zariaďovacích predmetov, najmä kuchynských liniek, vaní, vstavaných skríň,
e) maliarske a natieračské práce.

Stavebný odpad, ktorý bude fyzickej osobe vznikať pri realizácii jednoduchých stavieb a drobných stavieb ako aj pri realizácii bežných udržiavacích prác :

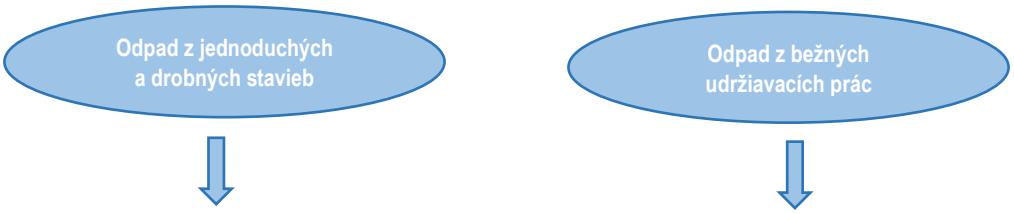

Stavebné odpady a odpady z demolácií	Drobný stavebný odpad = súčasť komunálneho odpadu
Fyzická osoba sa riadi zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.	Fyzická osoba sa riadi Všeobecne záväzným nariadením obce / mesta.
Fyzická osoba je povinná stavebné odpady a odpady z demolácií odovzdať len osobe oprávnenej na nakladanie s nimi = spravidla zberová spoločnosť pôsobiaca v predmetnom regióne.	Fyzická osoba je povinná pri manipulácií a odovzdaní odpadu nasledovať nariadenie.

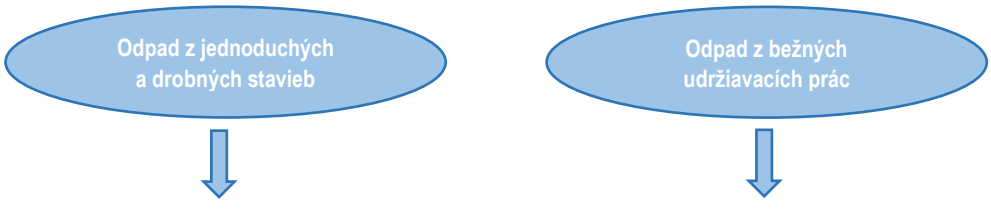

17 01 01	betón	200308	drobný stavebný odpad
17 01 02	tehly		
17 01 03	škridly a obkladový materiál a keramika		
17 01 06	zmesi alebo samostatné úlomky betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky obsahujúce nebezpečné látky		
17 01 07	zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06		
17 04 01	meď, bronz, mosadz		
17 04 02	hliník		
17 04 03	olovo		
17 04 04	zinok		
17 04 05	železo a oceľ		
17 04 06	cín		
17 04 07	zmiešané kovy		
17 04 09	kovový odpad kontaminovaný nebezpečnými látkami		
17 04 10	káble obsahujúce olej, uhoľný decht a iné nebezpečné látky		
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10		
17 05 03	zemina a kamenivo obsahujúce nebezpečné látky		
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03		
17 05 05	výkopová zemina obsahujúca nebezpečné látky		
17 05 06	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05		
17 05 07	štrk zo železničného zvršku obsahujúci nebezpečné látky		

17 05 08	štrk zo železničného zvršku iný ako uvedený v 17 05 07		
17 06 01	izolačné materiály obsahujúce azbest		
17 06 03	iné izolačné materiály pozostávajúce z nebezpečných látok alebo obsahujúce nebezpečné látky		
17 06 04	izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03		
17 06 05	stavebné materiály obsahujúce azbest		
17 08 01	stavebné materiály na báze sadry kontaminované nebezpečnými látkami		
17 08 02	stavebné materiály na báze sadry iné ako uvedené v 17 08 01		
17 09 01	odpady zo stavieb a demolácií obsahujúce ortuť		
17 09 02	odpady zo stavieb a demolácií obsahujúce PCB, napríklad tesniace materiály obsahujúce PCB, podlahové krytiny na báze živíc obsahujúce PCB, izolačné zasklenie obsahujúce PCB, kondenzátory obsahujúce PCB		
17 09 03	iné odpady zo stavieb a demolácií vrátane zmiešaných odpadov obsahujúce nebezpečné látky		
17 09 04	zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03		

Stavebný odpad z bežných udržiavacích prác je súčasťou komunálnych odpadov, za nakladanie s ktorými je zodpovedná obec alebo mesto. Obec alebo mesto sú zároveň povinní určiť vo Všeobecne záväznom nariadení o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi povinnosti pre občana špecifikujúce, ako má s týmito odpadmi manipulovať a kam ich musí odovzdať. Ak túto povinnosť fyzická osoba nesplní, dopustí sa priestupku a obec ju môže sankcionovať.

Ustanovenie § 12 odseku 6 zákona o odpadoch umožňuje fyzickej osobe – nepodnikateľovi nakladať, či inak zaobchádzať nielen s komunálnym odpadom, drobným stavebným odpadom ale aj so stavebným odpadom z jednoduchých stavieb a drobných stavieb, ktoré sú zadefinované v § 139b ods. 7 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Uvedené ustanovenie určuje právny rámec povinností nakladania, resp. zaobchádzania so stavebným odpadom z jednoduchých stavieb a drobných stavieb. Fyzická osoba je povinná odovzdať tento odpad len osobe oprávnenej nakladať s takýmto odpadom.

Z uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že **v prípade uskutočňovania jednoduchých a drobných stavieb fyzickou osobou, čiže občanom svojpomocne, je táto osoba povinná stavebné odpady a odpady z demolácií odovzdať len osobe oprávnenej na nakladanie s nimi, ktorou je spravidla zberová spoločnosť pôsobiaca v predmetnom regióne.**

Ak túto povinnosť nesplní fyzická osoba, dopustí sa priestupku podľa § 81 ods. 6 a môže jej byť uložená pokuta do 1 500 EUR.

Vzhľadom na mnohé prípady neoprávneného nakladania a zaobchádzania so stavebným odpadom obsahujúcim azbest najmä pri odstraňovaní alebo výmene strešnej krytiny a vzhľadom na skutočnosť, že ide o nebezpečnú látku, ktorá pri neodbornom nakladaní predstavuje riziko pre ľudské zdravie, bolo upravené ustanovenie, ktorým sa zakazuje fyzickej osobe zaobchádzať s týmito odpadmi. Pri týchto odpadoch ide predovšetkým o izolačné materiály obsahujúce azbest (17 06 01) a stavebné materiály obsahujúce azbest (17 06 05).

Pri realizácii jednoduchých stavieb, na ktoré je po 30.6.2022 potrebné povolenie stavebného úradu v súlade s ustanovením zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku **je stavebník, čiže fyzická osoba – občan, povinný dodržať aj nasledovné povinnosti:**

- **Vykonávať selektívnu demoláciu** postupmi ustanovenými vykonávacím predpisom pre nakladanie s odstránenými stavebnými materiálmi určenými na opätovné použitie, vedľajšími produktami a stavebnými a demolačnými odpadmi tak, aby bolo zaistené ich maximálne opätovné využitie a recyklácia.
  Ako členský štát EÚ sme povinný prijať opatrenia na podporu selektívnej demolácie s cieľom umožniť odstránenie a bezpečné zaobchádzanie s nebezpečnými látkami a uľahčiť opätovné použitie a recykláciu vysokej kvality selektívnym odstraňovaním materiálov ako aj zabezpečiť vytvorenie systémov triedenia stavebného a demolačného odpadu. Bližšie informácie k výkonu selektívnej demolácie ako aj podrobnosti odporúčajúce oddeľovanie jednotlivých materiálov a odpadov sú v ustanovení Vyhlášky o stavebnom odpade a odpade z demolácií.

- **Zabezpečiť pred vznikom odpadov odovzdávaných podľa § 14 ods. 1 písm. e) preukázateľný zmluvný vzťah o fyzickom nakladaní s nimi, uzatvorený minimálne v rozsahu určenom vykonávacím predpisom.**
  Uvedenou povinnosťou sa má dosiahnuť jednoduchšie a preukázateľnejšie dokladovanie spôsobu nakladania s odpadmi z akejkoľvek stavebnej činnosti. Táto povinnosť je rozšírenie povinnosti podľa § 14 ods. 1 písm. e) – odovzdať odpady len osobe oprávnenej na nakladanie s odpadmi a má zabezpečiť, aby pôvodca stavebných odpadov a odpadov z demolácií mal buď priamy zmluvný vzťah, respektíve aspoň reálnu informáciu (od generálneho dodávateľa stavby) o oprávnenej osobe, ktorá bude zabezpečovať fyzické nakladanie (zber alebo spracovanie) so stavebnými odpadmi alebo odpadmi z demolácií zo stavby pre ktorú bolo vydané stavebné povolenie, povolenie na odstránenie stavby alebo iné povolenie podľa Stavebného zákona. Povinnosť mať zmluvný vzťah sa časovo viaže až k reálnemu začiatku výkonu stavebnej činnosti. Uvedená povinnosť platí aj pre fyzické osoby, ktoré si budú stavebnú činnosť realizovať svojpomocne. Spôsob preukazovania uvedenej povinnosti je uvedený v časti 1.3 príručky.

  V zmysle Nariadenia o mechanizme a v súlade so Systémom implementácie Plánu obnovy a odolnosti SR a princípom „výrazne nenarušiť" je pôvodca stavebného odpadu a odpadu z demolácie povinný plniť túto požiadavku (cieľ 70%) a preukázať jej plnenie na úrovni každej budovy jednotlivo, a to aj v prípade stavieb, pri ktorých zastavaná plocha nedosahuje 300 m^2 (podrobnosti v časti 1.3.1).

1.2. V prípade realizácie právnickou osobou alebo fyzickou osobou - podnikateľom

Pôvodca stavebných odpadov a odpadov z demolácií, ktorým je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ ktorá na základe zmluvného vzťahu vykonáva stavebnú činnosť pre občana (rekonštrukcia rodinného domu) je povinná plniť všetky povinnosti ustanovené v § 14 zákona o odpadoch a povinnosti ustanovené v § 77 ods. 3 písm. b) až e).

Medzi hlavné povinnosti pôvodcu stavebných odpadov a odpadov z demolácií podľa § 14 ods. 1 zákona o odpadoch patrí:

a) správne zaradiť odpad alebo zabezpečiť správnosť zaradenia odpadu podľa Katalógu odpadov:
   Odpady sa zaraďujú podľa postupu prílohy č. 1 časť C vyhlášky č. 365/2015 Z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, a ak hovoríme o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií tak sa zaraďujú podľa časti B do skupiny 17 – Stavebné odpady a odpady z demolácií vrátane výkopovej zeminy z kontaminovaných miest.
   Ak pôvodca nevie odpad jednoznačne zaradiť, musí zabezpečiť správnosť zaradenia, alebo požiada podľa § 107 písm. h) o rozhodnutie okresný úrad v sídle kraja, odbor starostlivosti o životné prostredie – OU OŽP, ktorý rozhodne o zaradení odpadu v správnom konaní. Pôvodca stavebného odpadu, ktorý nemá správne zaradený odpad, resp. správne zaradený podľa Katalógu odpadov, sa dopúšťa správneho deliktu podľa § 117 ods. 1, za ktoré sa ukladá pokuta od 500 EUR do 50 000 EUR.

b) zhromažďovať odpady vytriedené podľa druhov odpadov a zabezpečiť ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom:

Povinnosť sa týka každého pôvodcu a držiteľa odpadu. Sleduje sa ňou zabránenie zmiešavaniu odpadov, ktoré by mohlo sťažiť alebo znemožniť ich ďalšie zhodnotenie, prípadne sťažiť ich zneškodnenie. Druh odpadu je označený v Katalógu odpadov šesťmiestnym číslom. Výnimkou z tejto povinnosti je postup podľa § 97 ods. 1 písm. i), kedy je v rozsahu súhlasu orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva možné odpady netriediť a zmiešavať.
Za porušenie tejto povinnosti ustanovuje zákon právnickým osobám a fyzickým osobám–podnikateľom pokutu podľa § 117 ods. 3 od 1 200 EUR do 120 000 EUR.

c) zhromažďovať oddelene nebezpečné odpady podľa ich druhov, označovať ich určeným spôsobom a nakladať s nimi v súlade s týmto zákonom a osobitnými predpismi:
Povinnosť duplikuje povinnosť uvedenú v predchádzajúcom bode a aj tu sa ňou sleduje zabránenie zmiešavania odpadov, ktoré by mohlo zabrániť alebo znemožniť ich zhodnocovanie alebo aj zneškodňovanie. Toto ustanovenie zákona však ďalej ukladá povinnosť označiť nebezpečné odpady určeným spôsobom, ktorý je charakterizovaný v § 6 ods. 3 Vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Uvedené ustanovenie ukladá, že nebezpečné odpady a tiež sklad, v ktorom sa skladujú alebo zhromažďujú nebezpečné odpady, sa musia označiť identifikačným listom nebezpečného odpadu, ktorého vzor je ustanovený v prílohe č. 7 uvedenej vyhlášky.
Za porušenie tejto povinnosti ustanovuje zákon pokutu podľa § 117 ods. 3 od 1 200 EUR do 120 000 EUR.

d) zabezpečiť spracovanie odpadu v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva:
Splnenie povinnosti sa požaduje od všetkých pôvodcov a držiteľov odpadov. Táto povinnosť je v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva vyjadrenou v § 6 zákona o odpadoch. Ak držiteľ nemôže zhodnotiť odpady sám, je povinný ponúknuť ich na zhodnotenie inému, pričom zneškodnenie odpadu je až posledným stupňom nakladania s odpadom. Informáciu o vhodných zariadeniach na zhodnotenie odpadu možno získať aj na základe žiadosti o informáciu na MŽP SR ako aj na okresných a obecných úradoch.

e) odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa tohto zákona:
Predmetná povinnosť zvyšuje zodpovednosť držiteľa za to, čo sa stane s jeho odpadom a komu ho odovzdá na ďalšie nakladanie. S niektorými druhmi alebo kategóriami odpadov môžu nakladať len osoby, ktoré splnia osobitné podmienky (napr. autorizácia, nakladanie s nebezpečnými odpadmi). Držiteľ si musí overiť, či osoba, ktorej odpad odovzdáva resp. ktorá za neho preberá povinnosti, je oprávnená na nakladanie s týmto odpadom. Overenie oprávnenosti nakladania s odpadmi je možné uskutočniť nasledovným postupom:
1. skontrolovať v Obchodnom registri alebo v Živnostenskom registri, či plánovaný nasledujúci držiteľ má udelenú voľnú živnosť na „nakladanie s ostatnými odpadmi“, alebo v prípade nebezpečného odpadu, či má udelenú viazanú živnosť na „nakladanie s nebezpečnými odpadmi“
2. vyžiadať si od plánovaného nasledujúceho držiteľa súhlas na vykonávanie činnosti (ak sa súhlas na takúto činnosť vyžaduje podľa § 97 ods. 1 alebo §89) alebo, ak sa súhlas nevyžaduje, registráciu (podľa § 98). Ak túto povinnosť nesplní a odovzdá odpad niekomu, kto nemá potrebné oprávnenie, bude držiteľ, ktorý je právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom, pokutovaný podľa § 117 ods. 3 pokutou od 1 200 EUR do 120 000 EUR.

f) viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov a o nakladaní s nimi:
V súlade s ustanovením Vyhlášky MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti sa evidencia odpadov vedie pre všetky kategórie odpadov podľa druhov odpadov a poddruhov odpadov na Evidenčnom liste odpadu, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 1 Vyhlášky, bez obmedzenia

množstva; evidencia sa vedie samostatne za každú prevádzkareň, pričom pri stavebnej činnosti sa rozumie prevádzkarňou každá stavba. Držiteľ odpadu uchováva Evidenčný list odpadu päť rokov.
Sankcia za nevedenie a neuchovávanie evidencie je od 500 EUR do 50 000 EUR podľa § 117 ods. 1.

g) ohlasovať údaje z evidencie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva a uchovávať ohlásené údaje:
Ohlásenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním podáva držiteľ odpadu prostredníctvom tlačiva, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2 Vyhlášky MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti, v prípade, že nakladá ročne v súhrne s viac ako 50 kg nebezpečných odpadov alebo s viac ako 1 t ostatných odpadov. Súhrnom je množstvo odpadu za právne samostatný subjekt ako celok. Ohlásenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním uchováva držiteľ odpadu v písomnej alebo elektronickej forme päť rokov.
Sankcia za nesplnenie ohlasovacej povinnosti a uchovávanie údajov je od 500 EUR do 50 000 EUR podľa § 117 ods. 1.

h) zhromažďovať odpad najdlhšie jeden rok pred jeho zneškodnením alebo najdlhšie tri roky pred jeho zhodnotením:
Uvedená povinnosť núti pôvodcu odpadov ako aj držiteľa odpadov odpady zhromažďovať, a teda ponechávať u seba odpady len na nevyhnutný čas. Možnosť zhromažďovania odpadov až tri roky pred zhodnotením má zabezpečiť, že je zhodnotenie ekonomicky prijateľné, hlavne ak je produkované malé množstvo jedného druhu odpadu. Maximálne doby zhromažďovania deklaruje pôvodca odpadov a držiteľ odpadov evidenciou a následným ohlasovaním údajov.
Za porušenie tejto povinnosti ustanovuje zákon pokutu podľa § 117 ods. 3 od 1 200 EUR do 120 000 EUR.

Pri realizácii jednoduchých stavieb, pre ktoré po 30.6.2022 bude potrebné povolenie stavebného úradu v súlade s ustanovením zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, **je stavebník, čiže právnická osoba (stavebná firma) alebo fyzická osoba – podnikateľ, povinný dodržať aj nasledovné povinnosti:**

- **Vykonávať selektívnu demoláciu** postupmi ustanovenými vykonávacím predpisom pre nakladanie s odstránenými stavebnými materiálmi určenými na opätovné použitie, vedľajšími produktami a stavebnými a demolačnými odpadmi tak, aby bolo zaistené ich maximálne opätovné využitie a recyklácia.
  Ako členský štát EÚ sme povinný prijať opatrenia na podporu selektívnej demolácie s cieľom umožniť odstránenie a bezpečné zaobchádzanie s nebezpečnými látkami a uľahčiť opätovné použitie a recykláciu vysokej kvality selektívnym odstraňovaním materiálov ako aj zabezpečiť vytvorenie systémov triedenia stavebného a demolačného odpadu. Bližšie informácie k výkonu selektívnej demolácie ako aj podrobnosti odporúčajúce oddeľovanie jednotlivých materiálov a odpadov sú v ustanovení Vyhlášky o stavebnom odpade a odpade z demolácií.

- **Zabezpečiť pred vznikom odpadov odovzdávaných podľa § 14 ods. 1 písm. e) preukázateľný zmluvný vzťah o fyzickom nakladaní s nimi, uzatvorený minimálne v rozsahu určenom vykonávacím predpisom.**
  Uvedenou povinnosťou sa má dosiahnuť jednoduchšie a preukázateľnejšie dokladovanie spôsobu nakladania s odpadmi z akejkoľvek stavebnej činnosti. Táto povinnosť je rozšírenie povinnosti podľa § 14 ods. 1 písm. e) – odovzdať odpady len osobe oprávnenej na nakladanie s odpadmi a má zabezpečiť,

aby pôvodca stavebných odpadov a odpadov z demolácií mal buď priamy zmluvný vzťah, respektíve aspoň reálnu informáciu (od generálneho dodávateľa stavby) o oprávnenej osobe, ktorá bude zabezpečovať fyzické nakladanie (zber alebo spracovanie) so stavebnými odpadmi alebo odpadmi z demolácií zo stavby pre ktorú bolo vydané stavebné povolenie, povolenie na odstránenie stavby alebo iné povolenie podľa Stavebného zákona. Povinnosť mať zmluvný vzťah sa časovo viaže až k reálnemu začiatku výkonu stavebnej činnosti. Uvedená povinnosť platí aj pre fyzické osoby, ktoré si budú stavebnú činnosť realizovať svojpomocne. Spôsob preukazovania uvedenej povinnosti je uvedený v časti 1.3.2 príručky.

V zmysle Nariadenia o mechanizme a v súlade so Systémom implementácie Plánu obnovy a odolnosti SR a princípom „výrazne nenarušiť" je pôvodca stavebného odpadu a odpadu z demolácie povinný plniť túto požiadavku (cieľ 70%) a preukázať jej plnenie na úrovni každej budovy jednotlivo, a to aj v prípade stavieb, pri ktorých zastavaná plocha nedosahuje 300 m^2 (podrobnosti v časti 1.3.2).

1.3. Verifikácia požiadaviek

1.3.1. V prípade svojpomoci

Pre projekty spojené s výstavbou a rekonštrukciou budov, ktoré sú financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa za hodnoverné preukázanie plnenia požiadavky „70% cieľa" pre každú budovu u jednotlivých pôvodcov odpadov budú považovať nasledovné doklady:

- **Odpad z jednoduchých a drobných stavieb:** Potvrdenie o odovzdaní stavebných odpadov a odpadov z rekonštrukcie alebo demolácie (za realizovanú stavbu) firme oprávnenej na nakladanie s odpadmi, čiže zberovej spoločnosti, ak pôjde o stavebné odpady produkované zo stavebnej činnosti, na ktorú bude vydané akékoľvek povolenie stavebného úradu.

Potvrdením sa rozumie – vážny lístok zo zariadenia na zber stavebného odpadu obsahujúci údaje odovzdávajúceho a prijímajúceho, číslo odpadu, množstvo odpadu, spôsob nakladania s odpadom a dátum prijatia odpadu. Potvrdením môže byť aj iný doklad (potvrdenie o prevzatí) obsahujúci vyššie uvedené údaje.

- **Odpad z bežných udržiavacích prác:** Potvrdenie o odovzdaní drobného stavebného odpadu do systému obce (za realizovanú stavbu) podľa platného VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi od obce / mesta, respektíve ním povereného subjektu zabezpečujúceho nakladanie s drobným stavebným odpadom.

Uvedené potvrdenia fyzická osoba predkladá spolu so súhrnným dokumentom sumarizujúcim údaje o vzniku odpadu a nakladaní s týmto odpadom.

1.3.2. V prípade realizácie právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom

Pre projekty spojené s výstavbou a rekonštrukciou budov, ktoré sú financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa za hodnoverné preukázanie plnenia požiadavky „70% cieľa" pre každú budovu u jednotlivých pôvodcov odpadov budú považovať nasledovné doklady:

- Potvrdenie alebo iný doklad (napr. faktúra) o odovzdaní stavebných odpadov a odpadov z rekonštrukcie alebo demolácie firme oprávnenej na nakladanie s odpadmi (spoločnosť oprávnená na zber odpadov,

spoločnosť oprávnená na prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií) obsahujúci údaje odovzdávajúceho (vrátane stavby, z ktorej odpad pochádza) a prijímajúceho, číslo odpadu, množstvo odpadu, spôsob nakladania s odpadom a dátum prijatia odpadu.

- Informácia o následnom nakladaní s odpadmi ak nasledovným držiteľom odpadov nie je zariadenie na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov (povinnosť podľa § 14 ods. 1 písm. h) zákona o odpadoch).
- Sumarizácia údajov o vzniku stavebných odpadov a odpadov z demolácie a následnom nakladaní s ním preukazujúca splnenie požiadavky aby minimálne 70 % hmotnosti takéhoto nie nebezpečného odpadu bolo zhodnocovaných – v rozsahu Ohlásenia o vzniku odpadov a nakladaní s ním (príloha č. 2 vyhlášky č. 366/2015 Z.z.).

Uvedenú dokumentáciu právnická osoba a fyzická osoba-podnikateľ predkladajú spolu so súhrnným dokumentom sumarizujúcim údaje o vzniku odpadu a nakladaní s týmto odpadom.

2. Právne požiadavky a verifikácia ich plnenia pri nakladaní so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií v prípade projektov rekonštrukcie verejných budov

Stavebné odpady a odpady z demolácií predstavujú dlhodobo, z hľadiska produkcie odpadov, najvýznamnejší odpadový prúd. Zároveň sú špecifické svojím vysokým potenciálom opätovného použitia a recyklácie, vrátane nahradzovania veľkého množstva primárnych surovín. Z novely zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch účinnej od 30.6.2022 vyplýva, aby najmenej 70% (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácií, ktorý vznikne počas realizácie stavby alebo demolácie neznečisteného škodlivinami, bolo zhodnoteného alebo recyklovaného. Na uvedenú požiadavku sú viazané hlavné zmeny v prijatej novele zákona o odpadoch a spočívajú hlavne v rozšírení povinností pôvodcu odpadov pri stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií. Novými povinnosťami je predovšetkým deklarovanie zhodnotenia najmenej 70% nie nebezpečných stavebných odpadov produkovaných v príslušnom kalendárnom roku, zabezpečenie selektívnej demolácie a oddeľovanie jednotlivých druhov stavebných materiálov a stavebných odpadov, zabezpečenie zhodnotenia odpadov priamo na stavbe a výstup z recyklácie na nej priamo použiť, ak je to ekonomicky, organizačne a technicky možné, ako aj samo auditovanie demolačných prác pred ich uskutočnením a po ich uskutočnení.

2.1. Pred 30.6.2022

Pôvodca stavebných odpadov a odpadov z demolácií, ktorým je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ (stavebná firma), ktorá na základe zmluvného vzťahu vykonáva stavebnú činnosť pre stavebníka bola pred 30.6.2022 povinná plniť všetky povinnosti ustanovené v § 14 zákona o odpadoch.

Medzi hlavné povinnosti pôvodcu stavebných odpadov a odpadov z demolácií patrí:

a) správne zaradiť odpad alebo zabezpečiť správnosť zaradenia odpadu podľa Katalógu odpadov:
Odpady sa zaraďujú podľa postupu prílohy č. 1 časť C vyhlášky č. 365/2015 Z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, a ak hovoríme o stavebných odpadoch a odpadoch z demolácií tak sa zaraďujú podľa časti B do skupiny 17 – Stavebné odpady a odpady z demolácií vrátane výkopovej zeminy z kontaminovaných miest.

Ak pôvodca nevie odpad jednoznačne zaradiť, musí zabezpečiť správnosť zaradenia, alebo požiada podľa § 107 písm. h) o rozhodnutie okresný úrad v sídle kraja, odbor starostlivosti o životné prostredie – OU OŽP, ktorý rozhodne o zaradení odpadu v správnom konaní. Pôvodca stavebného odpadu, ktorý nemá správne zaradený odpad, resp. správne zaradený podľa Katalógu odpadov, sa dopúšťa správneho deliktu podľa § 117 ods. 1, za ktoré sa ukladá pokuta od 500 EUR do 50 000 EUR.

b) zhromažďovať odpady vytriedené podľa druhov odpadov a zabezpečiť ich pred znehodnotením, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom:
Povinnosť sa týka každého pôvodcu a držiteľa odpadu. Sleduje sa ňou zabránenie zmiešavaniu odpadov, ktoré by mohlo sťažiť alebo znemožniť ich ďalšie zhodnotenie, prípadne sťažiť ich zneškodnenie. Druh odpadu je označený v Katalógu odpadov šesťmiestnym číslom. Výnimkou z tejto povinnosti je postup podľa § 97 ods. 1 písm. i), kedy je v rozsahu súhlasu orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva možné odpady netriediť a zmiešavať.
Za porušenie tejto povinnosti ustanovuje zákon právnickým osobám a fyzickým osobám–podnikateľom pokutu podľa § 117 ods. 3 od 1 200 EUR do 120 000 EUR.

c) zhromažďovať oddelene nebezpečné odpady podľa ich druhov, označovať ich určeným spôsobom a nakladať s nimi v súlade s týmto zákonom a osobitnými predpismi:
Povinnosť duplikuje povinnosť uvedenú v predchádzajúcom bode a aj tu sa ňou sleduje zabránenie zmiešavania odpadov, ktoré by mohlo zabrániť alebo znemožniť ich zhodnocovanie alebo aj zneškodňovanie. Toto ustanovenie zákona však ďalej ukladá povinnosť označiť nebezpečné odpady určeným spôsobom, ktorý je charakterizovaný v § 6 ods. 3 Vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Uvedené ustanovenie ukladá, že nebezpečné odpady a tiež sklad, v ktorom sa skladujú alebo zhromažďujú nebezpečné odpady, sa musia označiť identifikačným listom nebezpečného odpadu, ktorého vzor je ustanovený v prílohe č. 7 uvedenej vyhlášky.
Za porušenie tejto povinnosti ustanovuje zákon pokutu podľa § 117 ods. 3 od 1 200 EUR do 120 000 EUR.

d) zabezpečiť spracovanie odpadu v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva:
Splnenie povinnosti sa požaduje od všetkých pôvodcov a držiteľov odpadov. Táto povinnosť je v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva vyjadrenou v § 6 zákona o odpadoch. Ak držiteľ nemôže zhodnotiť odpady sám, je povinný ponúknuť ich na zhodnotenie inému, pričom zneškodnenie odpadu je až posledným stupňom nakladania s odpadom. Informáciu o vhodných zariadeniach na zhodnotenie odpadu možno získať aj na základe žiadosti o informáciu na MŽP SR ako aj na okresných a obecných úradoch.

e) odovzdať odpady len osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa tohto zákona:
Predmetná povinnosť zvyšuje zodpovednosť držiteľa za to, čo sa stane s jeho odpadom a komu ho odovzdá na ďalšie nakladanie. S niektorými druhmi alebo kategóriami odpadov môžu nakladať len osoby, ktoré splnia osobitné podmienky (napr. autorizácia, nakladanie s nebezpečnými odpadmi). Držiteľ si musí overiť, či osoba, ktorej odpad odovzdáva resp. ktorá za neho preberá povinnosti, je oprávnená na nakladanie s týmto odpadom. Overenie oprávnenosti nakladania s odpadmi je možné uskutočniť nasledovným postupom:
1. skontrolovať v Obchodnom registri alebo v Živnostenskom registri, či plánovaný nasledujúci držiteľ má udelenú voľnú živnosť na „nakladanie s ostatnými odpadmi“, alebo v prípade nebezpečného odpadu, či má udelenú viazanú živnosť na „nakladanie s nebezpečnými odpadmi“
2. vyžiadať si od plánovaného nasledujúceho držiteľa súhlas na vykonávanie činnosti (ak sa súhlas na takúto činnosť vyžaduje podľa § 97 ods. 1 alebo §89) alebo, ak sa súhlas nevyžaduje, registráciu

(podľa § 98). Ak túto povinnosť nesplní a odovzdá odpad niekomu, kto nemá potrebné oprávnenie, bude držiteľ, ktorý je právnickou osobou alebo fyzickou osobou – podnikateľom, pokutovaný podľa § 117 ods. 3 pokutou od 1 200 EUR do 120 000 EUR.

f) viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov a o nakladaní s nimi:
V súlade s ustanovením Vyhlášky MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti sa evidencia odpadov vedie pre všetky kategórie odpadov podľa druhov odpadov a poddruhov odpadov na Evidenčnom liste odpadu, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 1 Vyhlášky, bez obmedzenia množstva; evidencia sa vedie samostatne za každú prevádzkareň, pričom pri stavebnej činnosti sa rozumie prevádzkarňou každá stavba. Držiteľ odpadu uchováva Evidenčný list odpadu päť rokov.
Sankcia za nevedenie a neuchovávanie evidencie je od 500 EUR do 50 000 EUR podľa § 117 ods. 1.

g) ohlasovať údaje z evidencie príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva a uchovávať ohlásené údaje:
Ohlásenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním podáva držiteľ odpadu prostredníctvom tlačiva, ktorého vzor je uvedený v prílohe č. 2 Vyhlášky MŽP SR č. 366/2015 Z. z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti, v prípade, že nakladá ročne v súhrne s viac ako 50 kg nebezpečných odpadov alebo s viac ako 1 t ostatných odpadov. Súhrnom je množstvo odpadu za právne samostatný subjekt ako celok. Ohlásenie o vzniku odpadu a nakladaní s ním uchováva držiteľ odpadu v písomnej alebo elektronickej forme päť rokov.
Sankcia za nesplnenie ohlasovacej povinnosti a uchovávanie údajov je od 500 EUR do 50 000 EUR podľa § 117 ods. 1.

h) zhromažďovať odpad najdlhšie jeden rok pred jeho zneškodnením alebo najdlhšie tri roky pred jeho zhodnotením:
Uvedená povinnosť núti pôvodcu odpadov ako aj držiteľa odpadov odpady zhromažďovať, a teda ponechávať u seba odpady len na nevyhnutný čas. Možnosť zhromažďovania odpadov až tri roky pred zhodnotením má zabezpečiť, že je zhodnotenie ekonomicky prijateľné, hlavne ak je produkované malé množstvo jedného druhu odpadu. Maximálne doby zhromažďovania deklaruje pôvodca odpadov a držiteľ odpadov evidenciou a následným ohlasovaním údajov.
Za porušenie tejto povinnosti ustanovuje zákon pokutu podľa § 117 ods. 3 od 1 200 EUR do 120 000 EUR.

2.2. Po 30.6.2022

Pôvodcom stavebných odpadov a odpadov z demolácií je po 30.06.2022 právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorej bolo vydané povolenie podľa osobitného predpisu (povolenie na realizáciu stavby alebo odstránenie stavby, respektíve iné povolenie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku).

Oproti predchádzajúcej právnej úprave, podľa ktorej sa na pôvodcu stavebných odpadov a odpadov z demolácií vzťahovali len povinnosti ustanovené v § 14 ods. 1 zákona o odpadoch (uvedené v časti 1.2.), sa rozsah povinností rozširuje, respektíve konkretizuje pre oblasť nakladania so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií.

Právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, **ktorej bolo vydané povolenie na realizáciu alebo odstránenie stavby je** okrem povinností uvedených v časti 1.2. (§ 14 ods. 1) **povinná:**

- **Zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane**

spätného zasypávania ako náhrady za iné materiály najmenej vo výške záväzných cieľov a limitov zhodnocovania a recyklácie ustanovených v prílohe č. 3 časti VI bodu 2 pri stavbách nad 300 m² zastavanej plochy[22a)].

Týmto vyplýva pre pôvodcu stavebného odpadu a odpadu z demolácie povinnosť zabezpečiť v danom kalendárnom roku prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácie, vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály, **v rozsahu minimálne 70 % hmotnosti** takéhoto odpadu. Z uvedeného vyplýva, že uvedený cieľ sa bude počítať z celkového množstva stavebných odpadov, ktoré pôvodca vyprodukuje v príslušnom roku za všetky stavby realizované v príslušnom kalendárnom roku. Tento cieľ je jednoznačne delegovaný na pôvodcu uvedených odpadov, nakoľko len on môže manažovať ich následnú cestu a ako pôvodca (ten komu bolo vydané povolenie na realizáciu alebo odstránenie stavby) uvedených odpadov bude povinný pri kolaudácii, respektíve ukončení stavebnej činnosti preukázať, ako bolo s odpadmi naložené. Príklady preukázania uvedenej povinnosti sú uvedené v časti 2.3 príručky. Uvedená povinnosť je záväzná pri realizácii stavieb nad 300 m² zastavanej plochy a vyplýva z novelizovaného zákona o odpadoch[45].

*** V zmysle Nariadenia o mechanizme a v súlade so systémom implementácie Plánu obnovy a odolnosti SR a princípom „výrazne nenarušiť" je však pôvodca stavebného odpadu a odpadu z demolácie povinný plniť túto požiadavku (cieľ 70%) a preukázať jej plnenie na úrovni každej budovy jednotlivo, a to aj v prípade stavieb, pri ktorých zastavaná plocha nedosahuje 300 m² a ktoré boli financované z POO**(podrobnosti v časti 2.3).

- **Vykonávať selektívnu demoláciu** postupmi ustanovenými vykonávacím predpisom pre nakladanie s odstránenými stavebnými materiálmi určenými na opätovné použitie, vedľajšími produktami a stavebnými a demolačnými odpadmi tak, aby bolo zaistené ich maximálne opätovné využitie a recyklácia.

  Ako členský štát EÚ sme povinný prijať opatrenia na podporu selektívnej demolácie s cieľom umožniť odstránenie a bezpečné zaobchádzanie s nebezpečnými látkami a uľahčiť opätovné použitie a recykláciu vysokej kvality selektívnym odstraňovaním materiálov a zabezpečiť vytvorenie systémov triedenia stavebného a demolačného odpadu. Podrobnosti odporúčajúce oddeľovanie jednotlivých materiálov a odpadov sú v ustanovení Vyhlášky o stavebnom odpade a odpade z demolácií.

- **Stavebné odpady a odpady z demolácií prednostne materiálovo zhodnotiť a výstup z recyklácie realizovaný v mieste vzniku prednostne využiť pri svojej činnosti,** ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú.

  Uvedená povinnosť má za cieľ znížiť uhlíkovú stopu pri demoláciách a rekonštrukciách stavieb, ale aj iných stavebných činnostiach, znížením prepravy tak odpadu ako aj výstupu z recyklácie stavebného odpadu, samozrejme ak to technické, ekonomické a organizačné podmienky dovoľujú.

- **Zabezpečiť pred vznikom odpadov odovzdávaných podľa § 14 ods. 1 písm. e) preukázateľný zmluvný vzťah o fyzickom nakladaní s nimi, uzatvorený minimálne v rozsahu určenom vykonávacím predpisom.**

  Uvedenou povinnosťou sa má dosiahnuť jednoduchšie a preukázateľnejšie dokladovanie spôsobu nakladania s odpadmi z akejkoľvek stavebnej činnosti. Tiež sa má dosiahnuť, aby pôvodca stavebných odpadov a odpadov z demolácií mal buď priamy zmluvný vzťah, respektíve aspoň reálnu informáciu (od

22a - § 139b ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb.
[45] Zákon č. 79/2015 Z.z. od odpadoch účinný of 30.6.2022

generálneho dodávateľa stavby) o oprávnenej osobe, ktorá bude zabezpečovať nakladanie (nasledovný držiteľ odpadu) so stavebnými odpadmi alebo odpadmi z demolácií zo stavby, pre ktorú bolo vydané stavebné povolenie, povolenie na odstránenie stavby alebo iné povolenie podľa Stavebného zákona. Povinnosť mať zmluvný vzťah sa časovo viaže až k reálnemu začiatku výkonu stavebnej činnosti.

- **Pred realizáciou demolačných prác, najneskôr tri pracovné dni vopred, písomne ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva**, v ktorého územnom obvode bude demolačné práce uskutočňovať, **spôsob selektívnej demolácie obsahujúci aj druh, kategóriu, predpokladané množstvo odpadu a plánovaný spôsob, ktorým bude odpad zhodnocovaný alebo zneškodňovaný, v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom.**
  Uvedená povinnosť pôvodcu odpadov z demolácií ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, v ktorého územnom obvode bude búracie práce uskutočňovať má za cieľ zabezpečiť kontrolu prípravy selektívnej demolácie. Samotná ohlasovacia povinnosť sa viaže k začiatku fyzického vykonávania demolácie. Vo Vyhláške o stavebnom odpade a odpade z demolácií je ustanovený nevyhnutný rozsah uvedených údajov formou tlačív (Príloha č. 2 Vyhlášky č. 344/2022 Z.z. o stavebnom odpade a odpade z demolácií). V tlačive bude potrebné uviesť druh odpadu (katalógové číslo skupiny odpadov č. 17 podľa vyhlášky č. 365/2015 Z.z.), kategóriu odpadu (ostatný alebo nebezpečný), predpokladané množstvá odpadov (odhadované – pomôcka v prílohe príručky) a plánovaný spôsob ďalšieho nakladania.

- **Po ukončení demolačných prác, najneskôr do 90 dní, písomne ohlásiť orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva,** ktorému bolo ohlásené začatie demolačných prác, **vyhodnotenie selektívnej demolácie obsahujúcej druh, kategóriu, množstvo odpadu a spôsob, ktorým bol odpad zhodnocovaný alebo zneškodňovaný, v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom.**
  Uvedená povinnosť pôvodcu odpadov z demolácií ohlásiť vyhodnotenie selektívnej demolácie orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva, v ktorého územnom obvode sa búracie práce uskutočnili má za cieľ zabezpečiť kontrolu dodržanie selektívnej demolácie. Samotná ohlasovacia povinnosť sa viaže k ukončeniu demolačných prác. Vo Vyhláške o stavebnom odpade a odpade z demolácií je ustanovený nevyhnutný rozsah uvedených údajov formou tlačív (Príloha č. 3 Vyhlášky č. 344/2022 Z.z. o stavebnom odpade a odpade z demolácií). V tlačive bude potrebné uviesť druh odpadu (katalógové číslo skupiny odpadov č. 17 podľa vyhlášky č. 365/2015 Z.z.), kategóriu odpadu (ostatný alebo nebezpečný), reálne množstvá odpadov (musí poskytnúť nasledovný oprávnený držiteľ odpadov) a reálny spôsob ďalšieho nakladania (musí poskytnúť nasledovný oprávnený držiteľ odpadov).

Za porušenie týchto povinností ustanovuje zákon pokutu podľa § 117 ods. 3 od 1 200 EUR do 120 000 EUR.

2.3. Verifikácia požiadaviek

Legislatívny a implementačný rámec Plánu obnovy a odolnosti vyžaduje uplatňovanie princípu „výrazne nenarušiť“ aj pre oblasť „obehového hospodárstva vrátane predchádzania vzniku odpadov a recyklácie“[46] a plnenie požiadavky „70% cieľa“ predstavuje povinný okruh oprávnených aktivít, ktoré vykonávateľ uplatňuje v súlade so Systémom implementácie plánu obnovy a odolnosti.

[46] Metodická príručka k budovám – príloha č. 3.1 - 4 Systému implementácie Plánu obnovy a odolnosti („SIPOO“), verzia 1.1

Pre projekty spojené s výstavbou a rekonštrukciou budov, ktoré sú financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa za hodnoverné preukázanie plnenia požiadavky „70% cieľa“ pre každú budovu u jednotlivých pôvodcov odpadov budú považovať nasledovné doklady:

- Potvrdenie alebo iný doklad (napr. faktúra) o odovzdaní stavebných odpadov a odpadov z rekonštrukcie alebo demolácie firme oprávnenej na nakladanie s odpadmi (spoločnosť oprávnená na zber odpadov, spoločnosť oprávnená na prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií) obsahujúci údaje odovzdávajúceho (vrátane stavby, z ktorej odpad pochádza) a prijímajúceho, číslo odpadu, množstvo odpadu, spôsob nakladania s odpadom a dátum prijatia odpadu.
- Informácia o následnom nakladaní s odpadmi ak nasledovným držiteľom odpadov nie je zariadenie na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov (oprávnenie podľa § 14 ods. 1 písm. h) zákona o odpadoch).
- Sumarizácia údajov o vzniku stavebných odpadov a odpadov z demolácie a následnom nakladaní s ním preukazujúca splnenie požiadavky aby minimálne 70 % hmotnosti takéhoto nie nebezpečného odpadu bolo zhodnocovaných – v rozsahu Ohlásenia o vzniku odpadov a nakladaní s ním (príloha č. 2 vyhlášky č. 366/2015 Z.z.).

Uvedenú dokumentáciu právnická osoba a fyzická osoba-podnikateľ predkladajú spolu so súhrnným dokumentom sumarizujúcim údaje o vzniku odpadu a nakladaní s týmto odpadom.

Príloha č. 1

1. Stavebné odpady a odpady z demolácií, ktoré je možné pripraviť na opätovné použitie alebo recyklovať:

   - podlahové konštrukcie
   - sanitárna technika
   - sklo, ploché sklo, izolačné sklo, sklo určené na stavebné účely, sklenené steny a steny z luxfer (sklobetónu)
   - drevo a výrobky z dreva neznečistené nebezpečnými látkami
   - dvere a okná a ďalšie výplne stavebných otvorov
   - betónové konštrukcie
   - tehly, pórobetón a podobné konštrukčné prvky
   - strešné škridle,
   - keramické a iné obkladové prvky, sanitárna keramika
   - asfaltové zmesi neznečistené nebezpečnými látkami
   - zemina a kamenivo neznečistené nebezpečnými látkami
   - štrk zo železničného zvršku neznečistený nebezpečnými látkami
   - sadrokartónové dosky neznečistené nebezpečnými látkami
   - konštrukčné kovové stavebné diely a iné kovové výrobky
   - plastové výrobky a materiály z PVC (Polyvinylchlorid) – okenné profily, podlahové krytiny, hydroizolačné fólie, strešná krytina a pod.
   - plastové stavebné výrobky a materiály iné ako z PVC
   - penový polystyrén, ktorý neobsahuje nebezpečné látky
   - minerálna vlna, ktoré neobsahuje nebezpečné látky

2. Odstránené stavebné materiály, ktoré môžu byť využité ako vedľajší produkt:

   - nekontaminovaná zemina a iný prirodzene sa vyskytujúci materiál
   - odstránená asfaltová zmes
   - odstránené stavebné materiály

3. Stavebné odpady a odpady z demolácií obsahujúce nebezpečné látky alebo znečistené nebezpečnými látkami:

   - izolačné materiály s obsahom azbestu
   - stavebné materiály obsahujúce azbest
   - sklo, plasty a drevo obsahujúce nebezpečné látky alebo znečistené nebezpečnými látkami
   - asfaltové zmesi – katalógové číslo 17 03 01
   - zemina a kamenivo znečistené nebezpečnými látkami
   - štrk zo železničného zvršku obsahujúci nebezpečné látky
   - penový polystyrén znečistený nebezpečnými látkami
   - minerálna vlna znečistená nebezpečnými látkami
   - iné izolačné materiály obsahujúce nebezpečné zložky alebo znečistené nebezpečnými látkami
   - stavebné materiály na báze sadry znečistené nebezpečnými látkami
   - stavebné odpady a odpady z demolácií obsahujúce ortuť
   - stavebné odpady a odpady z demolácií obsahujúce PCB
   - zmesi alebo oddelené frakcie betónu, tehly, škridly a keramických výrobkov znečistený nebezpečnými látkami
   - iné stavebné odpady a odpady z demolácií, vrátane ich zmesí znečistené nebezpečnými látkami,
   - stavebné diely obsahujúce minerálne oleje alebo nimi znečistené
   - škvara obsahujúce alebo znečistená nebezpečnými látkami
   - elektrické alebo elektronické zariadenia obsahujúce nebezpečné látky (napr. plynové lampy obsahujúce Hg, žiarivky, úsporné žiarovky, kondenzátory obsahujúce PCB, iné elektrozariadenia obsahujúce PCB, káble s inými izolačnými kvapalinami)
   - chladiace látky a izolačné materiály z chladiacich a klimatizačných zariadení s aj čiastočne halogénovými chlór-fluórovými uhľovodíkmi

- materiály obsahujúce polycyklické aromatické uhľovodíky iné než asfaltové zmesi uvedené pod katalógovým číslom 17 03 01
- stavebné diely, ktoré obsahujú alebo k ich impregnácii boli použité soli, oleje, dechtové oleje alebo fenolové oleje

Príloha č. 2

Požiadavky týkajúce sa „70% cieľa“ v prípade výzvy na obnovu rodinných domov[47]:

V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie zabezpečia subjekty vykonávajúce obnovu RD, aby aspoň 70 % (hmotnosti) nie nebezpečného stavebného a demolačného odpadu (s výnimkou prirodzene sa vyskytujúceho materiálu zaradeného ako druh odpadu 17 05 04 vo Vyhláške č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov) vyprodukovaného na stavenisku, bolo pripravených na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie zhodnotenie a to vrátane činností spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály.

Splnenie tejto podmienky sa v súvislosti s posudzovaním splnenia tejto podmienky preukazuje čestným vyhlásením vo formulári žiadosti.

Hlavný prijímateľ preukazuje splnenie podmienky prostredníctvom dokladov, preukazujúcich spôsob, akým bolo naložené so stavebným odpadom až pri predložení ŽoP (po uzavretí zmluvy o PP a zrealizovaní obnovy RD), pričom v prípade, že bola **obnova RD realizovaná dodávateľsky**, predkladá:

1. **doklad o odovzdaní stavebných odpadov** a odpadov z rekonštrukcie (dodávateľom) spoločnosti oprávnenej na nakladanie s odpadmi (spoločnosť oprávnená na zber odpadov, spoločnosť oprávnená na prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie stavebných odpadov a odpadov z demolácií), ktorý obsahuje:
   - identifikáciu odovzdávajúceho – pôvodcu odpadu (realizátora stavebných prác)
   - stavby, z ktorej odpad pochádza,
   - identifikáciu spoločnosti oprávnenej na nakladanie s odpadmi, ktorá odpad preberá,
   - identifikáciu odpadu (katalógové číslo odpadu podľa prílohy č. 1 Katalógu odpadov)
   - spôsob nakladania s odpadom a
   - dátum odovzdania odpadu.

2. **doklad, preukazujúci oprávnenosť osoby**, ktorá odpad v zmysle predchádzajúceho bodu preberá, nakladať s odpadom spôsobom, uvedeným v predchádzajúcom bode, t.j.:

a) súhlas podľa § 97 ods. 1 zákona o odpadoch (ak nakladanie s odpadom podlieha súhlasu) alebo
b) registráciu podľa § 98 ods. 1 zákona o odpadoch (ak nakladanie s odpadom nepodlieha súhlasu).

3. **sumarizáciu údajov o vzniknutých stavebných odpadoch** a o následnom nakladaní s nimi (na preukázanie splnenia požiadavky, že aspoň 70 % hmotnosti odpadu, ktorý je možné opätovne použiť, recyklovať alebo zhodnotiť, bolo pripravených na opätovné použitie, recykláciu alebo ďalšie zhodnotenie).

V prípade, že je **obnova RD realizovaná svojpomocne**, prijímateľ k ŽoP predkladá:

1. **doklad o odovzdaní drobného stavebného odpadu** alebo stavebného odpadu:

a) v súlade s všeobecne záväzným nariadením obce, resp. mesta (vážny lístok), ktorý obsahuje:
   - identifikáciu odovzdávajúceho – hlavného prijímateľa
   - identifikáciu zberného dvora, ktorý odpad preberá,
   - identifikáciu odpadu (katalógové číslo odpadu podľa prílohy č. 1 Katalógu odpadov)
   - dátum odovzdania odpadu.

Alebo

b) zberovej spoločnosti alebo inému subjektu, oprávnenému na nakladenie s odpadom, ktorý obsahuje:
   - identifikáciu odovzdávajúceho – pôvodcu odpadu (realizátora stavebných prác)
   - stavby, z ktorej odpad pochádza,

[47] Uvedené je výňatkom z Výzvy na obnovu rodinných domov - Príručka pre žiadateľa

- identifikáciu spoločnosti oprávnenej na nakladanie s odpadmi, ktorá odpad preberá,
- identifikáciu odpadu (katalógové číslo odpadu podľa prílohy č. 1 Katalógu odpadov)
- spôsob nakladania s odpadom a
- dátum odovzdania odpadu.

V prípade písm. b. sa predkladá aj doklad, preukazujúci oprávnenosť osoby, ktorá odpad preberá, nakladať s odpadom uvedeným spôsobom, t.j.:

i. súhlas podľa § 97 ods. 1 (ak nakladanie s odpadom podlieha súhlasu) alebo
ii. registráciu (ak nakladanie s odpadom podlieha súhlasu).

2. **doklad o zaplatení miestneho poplatku** za drobný stavebný odpad, resp. o zaplatení za naloženie odpadom spoločnosťou podľa písm. b. vyššie,

3. **čestné vyhlásenie so sumarizáciou údajov** o vzniknutých stavebných odpadoch a o následnom nakladaní s nimi (na preukázanie splnenia požiadavky, že aspoň 70 % hmotnosti odpadu, ktorý je možné opätovne použiť, recyklovať alebo zhodnotiť, bolo pripravených na opätovné použitie, recykláciu alebo ďalšie zhodnotenie.)

Príloha č. 3

3.1 Súhrnný dokument sumarizujúci údaje o vzniku odpadu a spôsobe nakladania s ním pri obnove rodinného domu svojpomocne

Fyzická osoba	
Meno a priezvisko hlavného prijímateľa:	
Ulica: Obec: PSČ:	
Identifikátor projektu:	
Týmto prehlasujem na svoju česť, že som zabezpečil(a), aby najmenej 70% (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácií, vyprodukovaného počas realizácie stavby alebo demolácie pri obnove rodinného domu identifikovaného vyššie, neznečisteného škodlivinami, bolo pripravených na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie zhodnotenie materiálu a to vrátane činnosti spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály. Zároveň prehlasujem, že informácie uvedené v tomto súhrnnom dokumente sú pravdivé. Som si vedomý(á) následkov, ktoré by ma postihli v prípade uvedenia nepravdivých údajov v tomto vyhlásení.	
Dátum:	**Podpis:**

Uveďte, aký druh odpadu pri obnove vznikol (krížikom)

Druh odpadu* (vyberte)	
☐Drobný stavebný odpad (Prehľad A)	☐Stavebný odpad a odpad z demolácií (Prehľad B)

*Drobný stavebný odpad je v zmysle § 80 ods. 5 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch odpad z bežných udržiavacích prác **vykonávaných fyzickou osobou alebo pre fyzickú osobu**, za ktorý sa platí miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Stavebný odpad a odpad z demolácií je v súlade s Vyhláškou MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov a v ňom zahrnutá skupina 17 stavebný odpad, ktorý bude fyzickej osobe vznikať pri realizácii jednoduchých a drobných stavieb.

*Z tabuliek prehľadov nižšie **vyplňte len jednu**, podľa typu vzniknutého odpadu.*

Prehľad A: nakladanie s drobným stavebným odpadom	
Zberný dvor obce/mesta	
Názov zberného dvora:	
Ulica: Obec:	PSČ:

Odpad			
Kód odpadu podľa Katalógu odpadov	Názov odpadu podľa Katalógu odpadov	Kategória odpadu	Hmotnosť odpadu [t]
20 03 08	Drobný stavebný odpad	O	
Celková hmotnosť odovzdaného odpadu [t]:			
Hmotnosť odpadu, ktorý bol recyklovaný / pripravený na recykláciu / zhodnotený:			
Identifikátor prílohy – vážnych lístkov:			
Dátum odovzdania:			

Prehľad B: nakladanie so stavebným odpadom a odpadom z demolácií				
Firma oprávnená na nakladanie s odpadmi – zberová spoločnosť				
Názov / obchodné meno spoločnosti:				
IČO:				
Ulica: Obec: PSČ:				
Odpad				
Kód odpadu podľa Katalógu odpadov	Názov odpadu podľa Katalógu odpadov	Kategória odpadu	Hmotnosť odpadu [t]	Spôsob nakladania s odpadom (podľa vážneho lístka)
Celková hmotnosť odovzdaného odpadu [t]:				
Hmotnosť odpadu, ktorý bol recyklovaný / pripravený na recykláciu / zhodnotený:				
Identifikátor prílohy – vážnych lístkov:				
Dátum odovzdania:				

*Tabuľku nižšie vypĺňate **vždy***

Celková hmotnosť vzniknutého odpadu pri obnove	**Hmotnosť odpadu, ktorý bol recyklovaný / pripravený na recykláciu / zhodnotený:**	**Podiel***

Doplňte zdôvodnenie ***<u>*len*</u> v prípade nedosiahnutia cieľa** zabezpečiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácie, vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály, **v rozsahu <u>*minimálne 70 % hmotnosti*</u>** odpadu:

3.2 Súhrnný dokument sumarizujúci údaje o vzniku odpadu a spôsobe nakladania s ním pri obnove rodinného domu dodávateľsky

Informácie o fyzickej osobe - prijímateľovi	
Meno a priezvisko hlavného prijímateľa:	
Ulica: Obec: PSČ:	
Identifikátor projektu:	
Dátum:	**Podpis:**
Právnická osoba (zhotoviteľ):	
Názov spoločnosti / obchodné meno IČO:	
Ulica: Obec: PSČ:	
Týmto prehlasujem na svoju česť, že som zabezpečil(a), aby najmenej 70% (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácií, vyprodukovaného počas realizácie stavby alebo demolácie pri obnove rodinného domu identifikovaného vyššie, neznečisteného škodlivinami, bolo pripravených na opätovné použitie, recykláciu a ďalšie zhodnotenie materiálu a to vrátane činnosti spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály. Zároveň prehlasujem, že informácie uvedené v tomto súhrnnom dokumente sú pravdivé. Som si vedomý(á) následkov, ktoré by ma postihli v prípade uvedenia nepravdivých údajov v tomto vyhlásení.	
Dátum:	**Podpis (zhotoviteľ):**

Uveďte, aký druh odpadu pri obnove vznikol (krížikom)

Druh odpadu* (vyberte)	
☐Drobný stavebný odpad (Prehľad A)	☐Stavebný odpad a odpad z demolácií (Prehľad B)

*Drobný stavebný odpad je v zmysle § 80 ods. 5 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch odpad z bežných udržiavacích prác **vykonávaných fyzickou osobou alebo pre fyzickú osobu**, za ktorý sa platí miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Stavebný odpad a odpad z demolácií je v súlade s Vyhláškou MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov a v ňom zahrnutá skupina 17 stavebný odpad, ktorý bude fyzickej osobe vznikať pri realizácii jednoduchých a drobných stavieb.

*Z tabuliek prehľadov nižšie **vyplňte len jednu**, podľa typu vzniknutého odpadu.*

Prehľad A: nakladanie s drobným stavebným odpadom			
Zberný dvor obce/mesta			
Názov zberného dvora:			
Ulica: Obec: PSČ:			
Odpad			
Kód odpadu podľa Katalógu odpadov	Názov odpadu podľa Katalógu odpadov	Kategória odpadu	Hmotnosť odpadu [t]
20 03 08	Drobný stavebný odpad	O	
Celková hmotnosť odovzdaného odpadu [t]:			
Hmotnosť odpadu, ktorý bol recyklovaný / pripravený na recykláciu / zhodnotený:			
Identifikátor prílohy – vážnych lístkov:			
Dátum odovzdania:			

Prehľad B: nakladanie so stavebným odpadom a odpadom z demolácií				
Firma oprávnená na nakladanie s odpadmi – zberová spoločnosť				
Názov / obchodné meno spoločnosti:				
IČO:				
Ulica: Obec: PSČ:				
Odpad				
Kód odpadu podľa Katalógu odpadov	Názov odpadu podľa Katalógu odpadov	Kategória odpadu	Hmotnosť odpadu [t]	Spôsob nakladania s odpadom (podľa vážneho lístka)
Celková hmotnosť odovzdaného odpadu [t]:				
Hmotnosť odpadu, ktorý bol recyklovaný / pripravený na recykláciu / zhodnotený:				
Identifikátor prílohy – vážnych lístkov:				
Dátum odovzdania:				

*Tabuľku nižšie vypĺňate **vždy***

Celková hmotnosť vzniknutého odpadu pri obnove	**Hmotnosť odpadu, ktorý bol recyklovaný / pripravený na recykláciu / zhodnotený:**	**Podiel***

Doplňte zdôvodnenie *len* v prípade nedosiahnutia cieľa** zabezpečiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácie, vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály, **v rozsahu *minimálne 70 % hmotnosti odpadu: